

'We willen het beeld van een
sterfhuis voorkomen.'

Nettie Kramer

'Gemeenten weten waar
hun kracht ligt.'

Heleen Maat

'Samen willen we als kerk
naar buiten.'

Leen Jansen Schoonhoven

#*Zie niet
achterom*

(Lukas 9:62)

Actie Kerkbalans 15

16

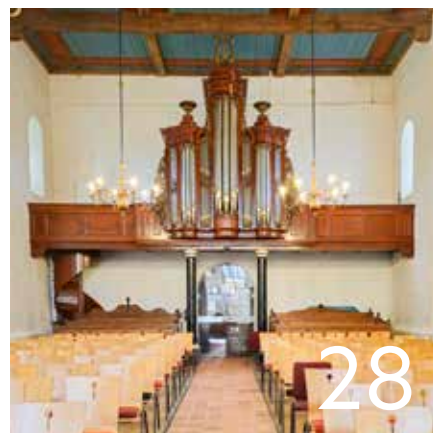
8

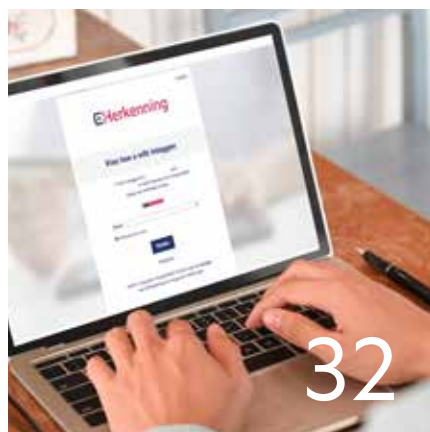
20

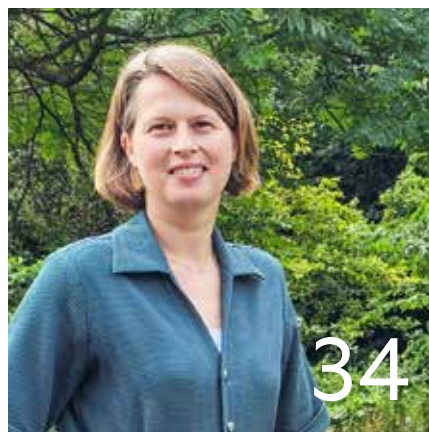
24

28

32

34

41

In dit nummer

- 5 Spitsvondig**
De toekomst van kerkgebouwen
- 8 Expert aan het woord**
De toekomst open én samen tegemoet
- 12 Toerusting**
Het lef present te zijn
- 15 Actie Kerkbalans**
Het geschenk van jouw kerk
- 16 Do's & Don'ts**
De Actie Kerkbalans organiseren
- 18 De stelling**
"Zonder financiële kengetallen kun je geen beleidsplan maken"
- 20 Toerusting**
Nu kunnen de vensters naar de buurt open
- 22 Vijf tips**
Tussen rouw en hoop
- 24 Let's talk**
In gesprek over toekomstgericht kerkbeheer
- 28 Kom binnen!**
Kijk rond in de Sint Bonifatiuskerk
- 32 Aan het loket**
Vragen over eHerkenning
- 34 Spiegelgesprek**
Nadine & Bert
- 36 Wat kost...**
...beveiliging van het kerkgebouw
- 39 Column**
Margriet van der Kooi

Redactioneel #Zie niet achterom

Het zit misschien wel in onze natuur: achterom kijken. We kijken maar al te graag naar hoe het vroeger was en we vergelijken de situatie van nu met onze ervaringen uit het verleden. Dat kleurt ons gevoel over hoe de dingen nu zijn beloop nemen.

Ook als het gaat over de krimp in de kerk, zien we vaak achterom. Logisch, want om krimp te signaleren, zul je een vergelijking moeten maken met het verleden. Dan hoor je bijvoorbeeld: 'Er zitten op zondagmorgen nog 80 mensen in de kerkdienst, maar vroeger waren dat er zéker 130.' We kijken naar 'wat is', met de bril van 'wat was'. En in het geval van krimp, stemt ons dat over het algemeen niet vrolijk.

In Lukas 9:62 lezen we dat Jezus heel fel is op mensen die achterom kijken: "Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en kijkt naar wat er achter hem ligt, is geschikt voor het Koninkrijk van God." Dat zijn harde woorden.

Ik denk niet dat Jezus hier bedoelt dat we niet stil mogen staan bij rouw en verlies, want dat is uiteindelijk ook waar het op neer komt als we denken aan de krimp van de kerk. We zien

ook Jezus aandacht en ruimte schenken aan rouw en afscheid, maar wel altijd met perspectief voor de toekomst.

In dit nummer van Kerkbeheer staan meerdere voorbeelden van gemeenten die hebben moeten concluderen dat het niet meer was zoals vroeger, maar die met de blik richting de toekomst gericht staan. Ook worden praktische tips gegeven over hoe je als college bij kunt dragen aan een toekomstgericht beleid en hoe kengetallen hierbij van waarde kunnen zijn.

Koester als kerk wat er is en kijk van daaruit naar de toekomst. Waar willen we heen? Wie willen we zijn? Wat is daarvoor nodig? Dat betekent niet dat je niet stil mag staan bij krimp en de rouw daarover. Neem daar tijd voor en bespreek het ook met elkaar, maar blijf niet achterom zien naar wat ooit is geweest. De weg naar de toekomst ligt voor ons en daar mogen we op zien, in vertrouwen op Hem die voor ons uit gaat.

Wilnanda Hukom
Eindredacteur

Grote Kerk Nijkerk
LED DISPLAYS, KERK-TV EN GELUID
DRAADLOZE BEDIENING VAN GELUID EN KERK-TV

KERKGELUIDSINSTALLATIES | PRESENTATIE/KERKTV
 AKOESTIEK | NETWERK/WIFI | VERLICHTING | DOMOTICA

Zwolle | Ridderkerk | Roermond
www.schaapsound.nl

“Eindelijk kunnen we alles terugvinden, ook als er bestuurswisselingen zijn”

De digitale oplossing voor besturen die werken met vrijwilligers

- » Eenvoudig samenwerken
- » Centrale opslag
- » Gebaseerd op Microsoft
- » AVG-proof

Vanaf
€ 49 per maand

www.bestuursgemak.nl | info@bestuursgemak.nl | 06 - 22 17 60 20

MonumentPlus
 Advies • Voorbereiding Restauratiewerk

- Deskundig in het **aanvragen van subsidie voor onderhoud, restauratie of herbestemming** van uw (monumentale) kerkelijke gebouw(en).

Het toegekende subsidiebedrag kan wel oplopen tot 60% van de onderhouds-/restauratiekosten. Tot op heden zijn nagenoeg alle door ons aangevraagde subsidies gehonoreerd.

- Advies bij **bouwkundige problemen** als scheuren, lekkage, verzakking etc.

Neem contact op voor een vrijblijvend gesprek of kijk voor meer informatie en referenties op www.monumentplus.nl

Jan Baas | Nieuw-Lekkerland | 06 25 04 95 54 | info@monumentplus.nl

Rik Buddenberg

De toekomst van kerkgebouwen

Veel protestantse gemeenten worstelen met de toekomst van hun kerkgebouw onder invloed van teruglopende financiële middelen, verduurzaming en/of bestuurskracht. Met 'Speelruimte Gezocht. Protestantse visie op Kerkgebouwen' is door de Synode hiervoor een denkkader vastgesteld. Het gaat daarbij om een theologische, een praktische en een maatschappelijke invalshoek. Wat de theologische invalshoek betreft kan verwezen worden naar een inspirerende bijeenkomst 'Heilige Ruimte', afgelopen voorjaar in Delft. De rol van het kerkgebouw als religieus en cultureel erfgoed schuurt tegen de theologische invalshoek aan. Hier ligt mijns inziens een taak voor de overheid. Daarom is het zaak om lokaal en landelijk de thematiek van de toekomst van ons religieus erfgoed op de agenda te brengen (kerkenvisies) en te houden.

Maatschappij

Als kerkrentmeester gaat het mij vooral om de maatschappelijke en praktische invalshoek. Zo was ik tijdens de laatste VKB-partnerbijeenkomst in de prachtige Maartenskerk in Doorn onder de indruk van de professionele manier waarop die kerk een maatschappelijke invulling heeft gekregen. Naast een huis voor de kerkelijke gemeente, wordt de kerk en het ernaast gelegen zalencentrum De Koningshof op grote schaal verhuurd aan tal van maatschappelijke organisaties, waardoor de financiële positie van de kerkelijke gemeente aanzienlijk is verbeterd.

Praktijk

In de ruim 9 jaar dat ik kerkrentmeester ben, heb ik, uiteraard in samenspraak met het college en de kerkenraad, 4 kerkgebouwen moeten verkopen. Mijn ervaring is dat de speelruimte, die je daarbij hebt, bepaald wordt door de concrete omstandigheden.

Het eerste overtollig geworden kerkgebouw verkochten we aan een Chinese migrantengemeente, waardoor de functie van het gebouw behouden bleef. Bij het tweede kerkgebouw was dat helaas niet mogelijk. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat naoorlogs nogal wat gebouwen zijn neergezet, waarbij je nu vraagtekens kunt zetten omtrent de waarde als religieus en cultureel erfgoed. Deze kerk is uiteindelijk verkocht aan een projectontwikkelaar, die er huizen gaat bouwen. De derde kerk is een klassieke gereformeerde zadeldakkerk, die we gelukkig konden verkopen aan de Gereformeerde Gemeente Zoetermeer. De bedoeling is om de laatste kerk, een verbouwde gymzaal, aan de gemeente Zoetermeer te verkopen, die er vervolgens een gebouw realiseert met een maatschappelijke functie voor de wijk.

Maatwerk

Kortom, iedere casus is verschillend, waarbij het steeds om maatwerk gaat. Met de opbrengst van de laatste twee kerkgebouwen gaan we de vier resterende kerkgebouwen in Zoetermeer verduurzamen. De afzonderlijke wijkgemeenten zijn financieel niet in staat om dit te doen. Een extern bureau hebben we hierover adviezen laten uitbrengen, wat weer de basis is voor een subsidieaanvraag in het kader van de Regeling Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA).

En daarmee is de cirkel rond. De verkoop van kerkgebouwen, hoe pijnlijk ook, leidt tot een stap voorwaarts met betrekking tot de duurzaamheid die ons als kerkrentmeesters ook aan het hart gaat.

Maak kennis met Appostel

Al uw kerkzaken in één app

Meer weten?

Scan deze QR-code voor de **video!** Ontdek binnen één minuut de mogelijkheden van Appostel

Product van

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google Play

Doneren, collecteren, informeren en meer!

Alleen beschikbaar voor PKN-gemeenten

appostel

Nieuws

Symposium over kerktorens: aanmelden kan nog

We kondigden al eerder het Symposium Toekomst Kerktorens in Nederland aan op donderdag 24 oktober van 13.00-17.00 uur in de Grote Kerk Den Haag.

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) presenteert een inventarisatie van alle kerktorens en naar verwachting reflecteert minister Eppo Bruins op de betekenis van kerktorens. In het programma is veel aandacht voor de complexe onderhoudsopgave en exploitatie van kerktorens én -gebouwen. Directeur Metta Streefkerk (Utrecht, Domtoren) zal spreken over de renovatie en exploitatie. En directeur Meike Verhagen (Arnhem, Eusebius) over hun bijzondere toren. Daarbij licht zij - als voorzitter van het Grote Kerken overleg - ook nieuwe mogelijkheden voor de exploitatie van kerkgebouwen toe. Verder deelt Van Hoogevest Architecten torenrenovaties om van te leren. Ook is verzekeraar Donatus te horen over veiligheid in en verzekeren van torens en kerken. Afsluitend is er alle tijd voor ontmoeting tijdens de borrel en/of beklimming van de 600 jaar oude Haagse Toren.

Zeker voor kerkrentmeesters dus een interessant symposium. Er is dus volop te leren en te genieten. Met elkaar én met deskundigen op gebied van onderhoud, veiligheid en exploitatie, vinden we ook antwoorden op deze vragen. Aanmelden voor deze bijeenkomst is nog mogelijk (zie: www.kerken.nl/extra/symposium/).

Meld je aan voor het symposium

Subsidie herbestemmen

Eigenaren van monumenten (waaronder monumentale kerken) kunnen weer een aanvraag doen voor herbestemmingssubsidie. De aanvraagperiode loopt van 1 oktober tot en met 30 november. De herbestemmingssubsidie kan worden gebruikt om de mogelijkheden van herbestemming zo breed mogelijk te verkennen met een haalbaarheidsonderzoek of interactief of procesgericht onderzoek.

Om het verduurzamen van een monument verder te stimuleren is het uitvoeren van een verduurzamingsonderzoek subsidiabel in aanvulling op een haalbaarheidsonderzoek. Daarnaast kan de subsidie ingezet worden voor het toepassen van noodmaatregelen om een gebouw te beschermen tegen weersinvloeden, verzakking of instorting. Meer informatie: www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/subsidie-herbestemming-monumenten.

Aangepaste telefonische bereikbaarheid VKB

Sinds september is het bureau van VKB Kerkrentmeesters telefonisch bereikbaar op werkdagen van 8:30 - 12:30 uur.

Naast telefonisch, is ons bureau ook op andere manieren te bereiken. We hebben verschillende handige contactformulieren beschikbaar, voor het stellen van een adviesvraag, het doorgeven van adreswijzigingen, wijzigingen in het college, abonnementswijzigingen en fusies, het aanmelden voor deze digitale nieuwsbrief en het aanvragen van onderscheidingen.

Je vindt alle contactformulieren op de vernieuwde contactpagina op onze website (www.kerkrentmeester.nl/contact). Door de formulieren te gebruiken geef je gemakkelijk alle benodigde gegevens aan ons door.

Download de VKB App

Onze app is hét platform om vragen en kennis te delen met collega-kerkrentmeesters uit het hele land. Samen staan we sterk voor de kerk. Ook verschijnen regelmatig interessante artikelen, berichten en stellingen in de app. En natuurlijk ben je altijd als eerste op de hoogte van het laatste nieuws.

Meer informatie vind je op onze website: www.kerkrentmeester.nl/vkb-app

al meer dan **1800** app-gebruikers

Scan om te downloaden

samenwerking op een hoger plan

Wij helpen je kerk digitaal samenwerken met Microsoft 365!

fjellet.nl/kb

In gesprek met classisteam en gemeente

De toekomst open én samen tegemoet

"We willen het beeld van het sterfhuis voorkomen."

Nettie Kramer

Hoe verzet je de bakens richting de toekomst, terwijl er tegelijk grote zorgen zijn om de continuïteit van bestuur en de participatie in het gemeentelieven? Hoe geef je daar inhoud aan belangrijke kerkbeheervraagstukken rond je bezittingen (geld, gebouwen) en zorg je ook voor een goed inhoudelijk proces en gesprek? Mede hierom is in de Classis Groningen-Drenthe het classisteam in het leven geroepen (zie kader) voor extra ondersteuning rond toekomstgericht kerkbeheer. Kerkbeheer trok naar het Drentse Roden om te zien hoe dat in de praktijk uitpakt.

Wel krimp, geen kramp.

In Groningen en Drenthe zijn veel gemeenten kwetsbaar. Ze hebben te maken met krimp, vergrijzing en gebrek aan bestuurskracht. Het doel van het classisteam is om deze gemeenten te ontzorgen. Classispredikant Ellen Peersmann: "We denken ook na over een vorm van samenwerking waarin we de 'blauwe taken' meer gezamenlijk kunnen inrichten. Door taken zoals gebouwenbeheer en financiën samen te organiseren, krijgen gemeenten weer ruimte voor hun kerntaken, zoals geloofsbeleving en naastenliefde."

Regiopredikant Heleen Maat vult aan: "Het belangrijkste is dat elke gemeente anders is. Je kunt geen kant-en-klaar plan van bovenaf opleggen. Gemeenten weten vaak goed wat hun eigen kracht is. Ons werk is maatwerk; we kijken naar wat er lokaal nodig is en hoe ze elkaar kunnen ondersteunen."

Protestantse gemeente Roden-Roderwolde: 'Geen best, maar wel een good practice'

Toen we aan het classisteam Groningen-Drenthe vroegen naar een voorbeeld van een gemeente, die nadenkt over haar toekomstig kerk-zijn, stelden classispredikant Ellen Peersmann en regiopredikant Heleen Maat al snel de Protestantse Gemeente Roden-Roderwolde voor. Heleen: "Roden is een goed voorbeeld van het bezinningstraject, waar veel wat grotere gemeenten in deze regio doorheen gaan." Ellen voegt toe: "We willen zeker niet een gemeente naar voren schuiven als enkel een lichtend voorbeeld. De praktijk, die wij tegenkomen, is juist weerbarstig. De situatie van de Protestantse Gemeente Roden-Roderwolde laat goed de uitdagingen zien, waar veel gemeenten voor staan. Daarom is niet een best practice, maar wel een good practise." Heleen:

"Begin op tijd met je bezinning en ga open de communicatie met de gemeente over de situatie aan."

"We willen het beeld van het sterfhuis voorkomen"

In de Protestantse gemeente Roden-Roderwolde denkt men na over de nabije toekomst. In de voorbije jaren is de gemeente in omvang behoorlijk gekrompen en dus is het verstandig om de vraag te stellen welke functionaliteiten en mogelijkheden we voor de toekomst nog nodig hebben. Ook komen op termijn de financiën onder druk te staan.

"Door taken samen te organiseren, krijgen gemeenten weer ruimte voor hun kerntaken."

Ellen Peersmann

In het recente verleden is het gesprek ook gevoerd over de toekomst van de kerkgebouwen. De financiële crisis in 2007 bracht dit proces tot stilstand waardoor uiteindelijk is gekozen voor renovatie in plaats van nieuwbouw. Nu is er een werkgroep Transitie Kerkgebouwen actief, die uit de breedte van de gemeente samengesteld is. Zij kijkt naar de mogelijkheden die er zijn en brengt die in kaart met de trends in de gemeente en kansen die er in de omgeving zijn.

Hoewel de toekomst breder is dan de vraag naar de beschikbaarheid van de gebouwen, speelt deze discussie wel een grote rol. "Je wilt ook weten vanuit welke plekken je kerk wilt zijn. We willen nadrukkelijk van betekenis zijn voor de dorpsgemeenschap," aldus predikant Walter Meijles. "En met het besluit dat we dit jaar hopen te nemen willen we uitstralen dat we niet met een sterfhuis bezig

In oktober verschijnt podcast #22 met Ellen en Heleen over samenspel in krimp

toekomst. En tegelijk doorlopen veel gemeentelieden privé dezelfde fase. Het huis waarin ze lange tijd gewoond hebben, beschikt over teveel kamers en verdiepingen en heeft een te grote tuin. En dan moet je ook keuzes maken voor de toekomst. Datzelfde moeten we nu als gemeente doen."

De protestantse gemeente is ook goed nagegaan welke (maatschappelijke) partners in Roden voor dezelfde vraagstukken staan of met wie ze kunnen samenwerken. Nettie: "Wie weet dat we langs deze lijn kunnen laten zien dat krimpen ook heel vitaal kan zijn, door aan onze huidige vorm van kerk-zijn een andere bestemming zoals wonen en maatschappelijke functies toe te kunnen voegen."

Later dit seizoen wil de protestantse gemeente besluiten voor de toekomst nemen. Besluiten, genomen na een goed doorlopen en communicatief proces. Walter: "Met de beslissing die we zullen nemen, willen we uitstralen dat we de toekomst open tegemoet gaan. We willen ook op die manier onze plaats in de gemeenschap van Roden blijven innemen."

Samen kom je verder...

Een belangrijk thema in het gesprek is ook de samenwerking tussen verschillende kerken. Door samen te werken kunnen gemeentes taken verdelen en elkaar versterken. Heleen: "De eerste stap is altijd het kennismaken, waarbij gemeentes met elkaar in gesprek gaan over wat er goed gaat en wat de knel-

punten zijn. Vaak komt er herkenning naar voren; gemeentes delen dezelfde problemen, zoals gebrek aan bestuurskracht, vrijwilligers en financiën."

Het classisteam begeleidt deze gemeentes in het proces van samenwerken, waarbij oplossingen op maat worden gezocht. Het doel is om gemeentes zo te organiseren dat de energie en inzet van vrijwilligers gericht kan worden op waar het werkelijk om gaat: geloofsbeleving en verbinding met de gemeenschap. Gemeenten lopen ook vaak vast in de organisatorische taken die het kerk-zijn met zich meebrengt, zoals het beheer van gebouwen en financiën. Door deze taken regionaal te bundelen, bijvoorbeeld door een gezamenlijke kerkenraad of professionele ondersteuning in te schakelen, kunnen gemeenten ontzorgd worden.

Belangrijke rol voor de VKB

VKB Kerkrentmeesters kan volgens Ellen en Heleen een belangrijke rol spelen bij het begeleiden van deze veranderingen.

"Het is essentieel dat gemeenten beseffen dat ze hun vermogen niet 'kwijtraken', maar dat ze juist bijdragen aan de toekomst van de kerk door het beschikbaar te stellen voor andere gemeenten."

"De keuzes die je nu maakt, hebben grote uitwerking op de toekomst."

Wim Vrieling

Het proces van regionalisering en gezamenlijk beheer is echter complex en tijdrovend. Het kan jaren duren voordat

gemeentes zover zijn dat ze gezamenlijk zaken oppakken. Dat vraagt ook om deskundigheid bij alle partijen eromheen.

Tot slot benadrukken Ellen en Heleen dat vertrouwen een cruciale rol speelt bij het succes van samenwerkingen tussen gemeenten. Gemeenten moeten elkaar leren kennen en elkaars kracht en zwaktes begrijpen. Dit proces vraagt tijd, en het classisteam ondersteunt gemeenten hierin door hen te begeleiden en richting te geven. Door samen te werken, kunnen gemeenten ondanks hun kwetsbare positie toch blijven bestaan en hun rol in de gemeenschap behouden.

zijn," voegt ouderling Nettie Kramer toe. "Er zit nog wel vitaliteit en elan in onze gemeente, maar we moeten tegelijk onze ogen niet voor de realiteit sluiten," reageert kerkrentmeester Wim Vrieling, die een aantal spreadsheets toont van hoe de ontwikkeling van de leeftijdsopbouw en de financiën van de gemeente zijn.

Walter vervolgt: "We hebben in de kern Roden nog twee kwalitatief geschikte gebouwen. De monumentale Catharijkerk uit de 12e eeuw is in 2016 nog behoorlijk gemoderniseerd, maar staat wel wat aan de rand van het dorp. De andere kerk 'Op de Helte' is een kleine 100 jaar oud, beschikt over een goede akoestiek en een groot zalencentrum in het dorpshart maar is qua omvang en duurzaamheid niet toekomstbestendig. Toch lijkt beiden in de huidige vorm behouden geen haalbare kaart."

Wim: "De keuzes die je nu maakt, hebben een grote uitwerking op de

Wie vormen het classisteam Groningen-Drenthe?

Ellen Peersmann is sinds januari 2024 classispredikant in de provincies Groningen en Drenthe. Haar rol is vooral om gemeenten te ondersteunen in hun geestelijk leiderschap en daarnaast de classis te ondersteunen in haar taken en verantwoordelijkheden.

Heleen Maat is sinds november 2022 interim regiopredikant. Haar taak is het begeleiden van samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Ze helpt hen in de opbouw van nieuwe structuren, bijvoorbeeld door regiovorming, zodat ze elkaar kunnen versterken.

Samen met Theo Trox (beleidsondersteuner van de CCBB) en Evelien Vrolijk (adviseur dienstverlening van de dienstenorganisatie) vormen ze het classisteam. Het classisteam heeft als doel om gemeenten te ondersteunen bij toekomstgericht kerk-zijn. Dit team is ontstaan omdat veel kerken in Groningen en Drenthe kwetsbaar zijn door krimpende gemeenschappen, vergrijzing en gebrek aan opvolging in kerkelijke besturen. Het classisteam helpt gemeenten en diaconieën met organisatorische zaken, zodat zij zich weer kunnen richten op hun geestelijke taak. Op de dag van het interview waren Evelien en Theo verhinderd.

Toekomstgericht kerkbeheer 2040

Het lef present te zijn

De toekomst laat zich slecht voorspellen. Niettemin voorspelden enkele jaren geleden allerlei betrokkenen in het kader van 100 jaar VKB de toekomst voor 2040. Het is een kleurrijke verzameling van analyses, wensen en taxaties, opgenomen in het jubileumboek. In alle bijdragen is de liefde voor de kerk voelbaar, net als de wens om creatief en vrijmoedig de toekomst tegemoet te treden. Welke lijnen op het gebied van kerkbeheer onderscheiden we met het oog op de toekomst?

TEKST BART DE JONG BEELD ADOBE STOCK

Julia van Rijn, voormalig classispredikant, laat bijvoorbeeld optekenen: "Misschien kan de kerk haar tent opslaan bij een volkstuinencomplex, een jongerenevent of festival. Ga, er zijn zoveel plaatsen waar u kunt getuigen van de hoop die in u is. Ga pionieren en heb het lef present te zijn." (pagina 200)

Bertram Westera, fondsenwerver bij 2Select Fondsenwerving schetste onlangs in de podcast #19 uit de serie Collectieve Wijsheid (te beluisteren via www.kerkrentmeester.nl/podcast) ook een beeld van de 21e eeuw. Hij signaleert als een langjarige trend voor particuliere gevers, zoals we die kennen in de kerk, dat de gewoontegever, een type gever die past bij wat we in de 20e eeuw gewend waren, steeds meer verdwijnt, en niet alleen bij kerken: "De ledenorganisatie is op zijn retour, ook de sport- en muziekverenigingen, vakbonden en

scouting zijn door de helft gegaan. Maar er blijft altijd een groep die zich niet zozeer verbindt het een doel of een activiteit, maar met een organisatie. Alleen dan is het wel van belang goed duidelijk te maken waarvoor je die gegeven bijdrage inzet."

De gever van de 21e eeuw

De gever van de 21e eeuw heeft volgens hem minder met het lidmaatschap van een organisatie, maar laat zich liever ad hoc betrekken vanwege bepaalde activiteiten en een inspirerende identiteit. Als die activiteiten en inspiratie uitgaan van een (plaatselijke) kerk, dan zal deze gever zich verbonden voelen, en zich laten zien en wil hij/zij misschien ook wel bestuurswerk doen, maar dan om die activiteit en inspiratie gaande te houden, niet om de rechtspersoon 'kerk' in de lucht te houden.

Per levensfase zal deze betrokkenheid toe- en af kunnen nemen. Deze personen zijn of worden geen lid van de kerk vanwege geloofsartikelen, maar voelen zich aangetrokken, omdat een geloofsgemeenschap met de goede dingen bezig is of een positieve uitstraling heeft. Vrij vertaald: deze groep wil niet betalen voor 'producten' en 'diensten' die ze niet afneemt, zoals de zondagse dienst als ze die helemaal niet bezoeken, maar des te meer aan dingen waaraan ze wél waarde hechten. Dat kan het ouderenwerk zijn, het monumentale gebouw, het diaconale werk, of specifieke events voor de jeugd.

Deze trend vraagt niet alleen om een ander soort geldwerving, maar ook om aanvullende organisatievormen. Wat Van Rijn en Westera benoemen roept ook het beeld op van beddingen, waarin verschillende kerk(plant) en kunnen floreren. Denk aan:

- De lokale PKN-gemeente (traditionele kerk)
- Geloven in de wijk (diaconale/missionaire plek met andere partners)
- MOVE en andere online communities (kortom een community die niet primair aan tijd of plaats gebonden is)
- Intercultural Church Plants
- Festivals zoals Graceland
- Andere initiatieven

Als zich zulke veranderingen in het kerkelijke landschap voordoen heeft dat ook gevolgen voor alle kerkrentmeesterlijke beleidsterreinen.

Gebouwen

Henk van der Wal schrijft in het jubileumboek: "De rentmeester staat midden in de samenleving, stelt de talenten én het kerkgebouw ter beschikking aan de samenleving zoals ooit de bedoeling was in de eerste christengemeente." (pagina 217)

Het kerkgebouw functioneert dan veel meer als een stekkerdoos waar verschillende initiatieven op in kunnen pluggen, naast ander gebruik dat de heiligheid van het kerkgebouw kan verdragen volgens een protestantse visie op het kerkgebouw.

Mensen

Ook Klaas van der Kamp, classispredikant, grijpt in zijn bijdrage terug op de eerste christengemeente. Hij voorziet dat een kleine kerngroep van 12 mensen alle taken vervullen (en het college van kerkrentmeesters niet meer zal bestaan!)

Doordenkend op zijn bijdrage zou dit betekenen dat een regio of ring diverse ambtsdragers 'in dienst' heeft, variërend van Dienaren des Woords tot een kok en van een programmanager tot een theatermaker of kinderwerker.

Organisatie

Rein Boersma, voorzitter van afdeling Friesland van de VKB, pleitte in het genoemde jubileumboek voor meer samenwer-

king: "De regionale samenwerking kan ook breder opgezet worden, zodat niet alleen beheer van gebouwen, maar ook van geld en land samengebracht wordt. Dit geeft mogelijkheden om de onderlinge solidariteit ook in financiële zin inhoud te geven." (pagina 137)

Dat laatste past bij de gedachte van Werkzaam Vermogen; om alles wat groeit ruimte en voeding te geven zal de solidariteit ook via de wortels doorgegeven moeten worden; financieel én in het delen van tijd en talenten.

Ook al zetten we geld, tijd en middelen in de toekomst anders in, het beheer blijft dienstbaar aan de missie van de kerk. Of zoals directeur van de VKB Joost Schelling het verwoordt: "Het vraagt lef en vertrouwen om het bestaande om te denken. Laten we dit doen in het spoor van de Heer zelf, die zijn leerlingen het net aan de andere zijde liet uitwerpen."

Jubileumboek

Het jubileumboek '100 jaar VKB: Kerkbeheer tussen Traditie en Toekomst' is te downloaden op www.kerkrentmeester.nl/jubileumboek

Hoe verzekert je
de gewelven van
de eredienst?

Elke kerk heeft een unieke betekenis. Stilte en reflectie gaan er hand in hand met zegening en viering. Zo'n plek waar de ziel thuiskomt is onvervangbaar. Maar niet onverzekerbaar, want met de specialistische kennis van Donatus wordt de herbouwwaarde van uw kerk nauwkeurig getaxeerd en verzekerd. Daarbij kunt u rekenen op deskundig preventieadvies. In geval van schade treden we daadkrachtig op en nemen we u veel werk uit handen. Zo blijft uw kerk verzekerd van een toekomst waar ook volgende generaties van kunnen genieten.

Nieuwsgierig? Ontdek meer op www.donatus.nl.

Nieuw aanvullend thema:

Het geschenk van jouw kerk

De webshop van Actie Kerkbalans is vanaf 1 oktober 2024 open! Organisatoren van Actie Kerkbalans vanuit heel Nederland kunnen alle materialen voor de Actie Kerkbalans 2025 online bekijken en bestellen.

Geef vandaag voor de kerk van morgen

De actieperiode van Kerkbalans 2025 is van zaterdag 11 januari tot zaterdag 25 januari. De slogan 'Geef vandaag voor de kerk van morgen' staat centraal in alle communicatie- en promotiematerialen. Kerken in Nederland willen namelijk niet alleen nu, maar zeker ook in de toekomst van waarde zijn en blijven voor mensen die verbinding en verdieping zoeken. Daarnaast staat de rode draad 'Het geschenk van jouw kerk' centraal in de communicatiemiddelen. Kerkleden ervaren hun eigen kerk op tal van verschillende manieren als een waardevol geschenk. Juist die waarde van de kerk voor hen persoonlijk vormt een belangrijke motivatie om een financiële bijdrage te leveren.

De gebruiksvriendelijke webshop is dit jaar opnieuw gevuld met materialen voor de Actie van 2025. Organisatoren kunnen in één omgeving alle campagnematerialen bestellen. Dit geldt ook voor het drukwerk materiaal dat in de webshop op maat besteld kan worden.

Bestel meteen en maak kans op een gratis vlaggenlijn!

De eerste honderd kerken die hun bestelling in de webshop plaatsen, ontvangen een gratis vlaggenlijn. De vlaggenlijn in de herkenbare rode Actie Kerkbalans-stijl is 10 meter lang, met daarop de uitnodigende boodschap 'Geef vandaag voor de kerk van morgen'. Een feestelijke en bijzondere manier om bijvoorbeeld de kerkzaal aandacht te vragen voor de Actie.

Herkenbaar

Met de kant-en-klare folders en enveloppen uit het assortiment breng je je lokale Actie Kerkbalans goed en herkenbaar onder de aandacht. Ook promotiemateriaal, zoals spandoeken, vlaggen en posters, zijn in de webshop te vinden. Verder is het gemakkelijk om uit de gestandaardiseerde campagne-materialen eigen voorkeuren te kiezen.

Actiematerialen op maat

Organisatoren van Actie Kerkbalans kunnen ervoor kiezen in een eigen stijl te communiceren over de Actie van 2025. Zij kunnen de tekst en het beeld op de kant-en-klare folder en envelop eenvoudig zelf aanpassen via de webwinkel van Actie Kerkbalans. Zo zorg je ervoor dat materialen herkenbaar zijn als uitingen van de eigen gemeente, maar toch in stijl zijn van Actie Kerkbalans. Die benadering op maat spreekt meer aan dan algemene teksten. De webshop is zo ingericht dat je het hele proces, van ontwerp tot daadwerkelijke drukwerklevering, in dezelfde omgeving kunt doorlopen.

Ondersteuning

Voor vragen over de webshop is er een apart mailadres: webshop@kerkbalans.nl. Vragen kunnen ook telefonisch gesteld worden via het telefoonnummer: (078) 639 36 69.

Ga naar de
webshop

Do's & don'ts

De Actie Kerkbalans organiseren

TEKST WILNANDA HUKOM BEELD ACTIE KERKBALANS

Do's

Formuleer een concreet doel

Mensen geven meer als ze weten waarvoor en als ze dit belangrijk vinden. Belangrijk is dus om te bedenken waarom jullie gemeente geld nodig heeft. Vat dat samen in een concreet en urgent doel. Van bijdragen aan het 'gat in de begroting' worden weinig mensen warm. Een extra ouderenpastor of zonnepanelen zijn concretere doelen.

Vorm een divers team

Er zijn doeners, denkers, beslissers en dromers. Hoe meer kwaliteiten je aan boord van je Kerkbalans-team hebt, hoe verder je komt. Kijk eens rond en bedenk wie je nog mist. Zoek in ieder geval mensen die qua type en kwaliteiten aanvullend zijn. Betrek ook de jeugd bij het team. Zij kunnen vaak goed buiten de kaders denken en komen met creatieve ideeën.

Kijk wat de cijfers zeggen

Segmentatie is een duur woord voor gemeentelieden opdelen in categorieën. Wanneer je hiermee aan de slag gaat, kun je interessante patronen ontdekken. Is er bijvoorbeeld een kleine groep die het meeste bijdraagt? Of dragen alle gemeentelieden evenredig bij? Zijn er verschillen in het geefgedrag in de wijkgemeenten? Het analyseren van geefge-

drag van vorige jaren helpt bij het formuleren van concrete geefvragen, geeft je inzicht in de verwachtingen van de inkomsten op de lange(re) termijn en draagt dus bij aan het maken van toekomstgericht beleid.

Durf te vragen

Als je mensen om een concreet bedrag of een concrete verhoging vraagt, kunt je ze daarmee helpen om hun gift te bepalen. Haak aan bij het huidige geefgedrag en probeer dat te verhogen. Vraag niet minder dan mensen al gaven. Wees eerlijk en transparant en vertel wat er nodig is en vooral wáárom. Ervaring leert dat mensen bij een goed verhaal echt bereid zijn om hun bijdrage te verhogen, maar dan moet je er wel om vragen. Doe je dat niet, dan zullen de meeste mensen uit gewoonte hetzelfde bedrag als het jaar ervoor toezeggen.

Benut beeld en emotie

Beeld zegt meer dan woorden. Verzamel beelden rondom het thema kerk, die je kunt gebruiken voor de vormgeving van je actie-materialen. Vertel niet alleen wat er in de gemeente gebeurt, maar laat het ook zien met mooie foto's van bijvoorbeeld de blijde gezichten op de kinderclub of bij de ouderenmiddag.

Don'ts

Iedereen dezelfde brief sturen

De snelste manier om de mailing voor de Actie Kerkbalans te maken is door voor iedereen dezelfde brief te printen of dezelfde e-mail op te stellen. Dat is echter niet de meest effectieve manier. Beter is het om de mailing te personaliseren. Gebruik dus: 'Beste meneer Jansen' of 'Hoi Bram' in plaats van 'Geachte lezer'. Dat is wel meer werk, maar het maakt het ap-pèl sterker en verhoogt de opbrengst. Helemaal mooi is het als je in de brief of e-mail ook kunt noemen hoe hoog de gift van de ontvanger vorig jaar was. Je kunt daar dan een gerichte geefvraag aan koppelen.

Vergeeten te bedanken

Zonder vrijwilligers geen Actie Kerkbalans. Waardeer dus de vrijwilligers voor hun inzet. Dat kan op veel verschillende manieren, als ze maar ervaren dat ze gezien worden. Hoe logisch het ook klinkt, het wordt nog vaak vergeten.

Vergeet ook niet om de gevers na de gehouden actie te bedanken voor hun gift en laat zien wat er met het geld gedaan is. Dit vergroot de verbondenheid in de gemeente en zorgt ervoor dat leden ook in de toekomst bereid zijn bij te dragen.

Tips

Op de website www.kerkbalans.nl zijn veel hulpmiddelen om de Actie Kerkbalans in jouw gemeente te organiseren gratis te downloaden. Zo vind je er voorbeeldbrieven, banners voor op je website, teksten voor in het kerkblad en nog veel meer. Ook vind je er handige praatplaten om in aanloop naar de actie, of juist erna, met het college of de kerkenraad in gesprek te gaan (klik op de tab 'Downloads' en gebruik in de zoekbalk de term 'praatplaat').

Op 1 oktober is de webshop van Actie Kerkbalans weer open gegaan voor het bestellen van actiematerialen voor de actie van 2025. Hier kun je terecht voor bijvoorbeeld span-doeken en posters, maar je kunt er ook je eigen folder samenstellen en bestellen.

De stelling

Zonder financiële kengetallen kun je geen beleidsplan maken

"In de basis zal men moeten kijken of alle financiële middelen voldoende zijn om als gemeente vooruit te kunnen, zowel voor gebouwen als voor activiteiten."

"Slechts ten dele, want rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst."

"Meten is weten. Wanneer je geen prognose maakt van het aantal leden van een kerkelijke gemeente, hoe kun je dan inschatten wat de opbrengst van de Actie Kerkbalans in de komende jaren zal zijn?"

"Deze stelling vind ik erg zakelijk en minder passend bij het kerkelijk werk."

"Eens, maar je moet ze wel gepast en met wijsheid gebruiken."

"In de basis-beleidsvragen komt geld pas als laatste aan bod, om zo de kern van het kerk-zijn voorop te zetten in het maken van beleid."

"Klopt helemaal, maar we zijn een kerk en soms moeten menselijke zaken voorrang hebben op cijfers."

VKB over het beleidsplan:

Een mooie stelling die bij de reacties meteen twee bekende adagia rond financiën in de kerk heeft opgeroepen: meten=weten en in de kerk mag het toch juist om de inhoud gaan? En beiden zijn in dit geval waar.

Het proces van beleidsvorming dient te beginnen bij de vraag: hoe willen we hier kerk-zijn? En wat is daarvoor nodig? Vervolgens dragen de financiële kengetallen, maar ook participatiegraad, leeftijdsopbouw en geefgedrag bij aan een gezond stuk realisme bij de plannen. Kunnen we wel wat allemaal willen? Zowel qua bemensing via vrijwilligers, als qua financiële verplichtingen die we ervoor aangaan. Ratio's en kengetallen kunnen helpen om trends in de financiën ook over een langere periode zichtbaar te maken, en tevens om daarmee mythevorming in de gemeenschap tegen te gaan. Kunnen we onze aannames over hoe mensen al jaren geven, ook staven aan de feiten? Die rol mogen cijfers dan ook krijgen: als een spiegel waarin je kijkt alvorens je plannen en ambities vaststelt.

Kengetallen helpen ook om je doelstellingen terug te brengen tot zaken die ook de niet-financieel onderlegde bestuurders goed snappen. "Om onze doelen te realiseren geven we minimaal 60% van onze inkomsten uit aan pastoraat en 5% aan nieuwe initiatieven." Dat kun je als uitgangspunt afspreken en daar kun je de kerkenraad ook zonder ingewikkeld excel over informeren. Als VKB dagen we colleges dan ook uit actief dit gesprek met de eigen kerkenraad aan te gaan, zeker wanneer er een begroting of beleidsplan in de kerkenraad te bespreken valt. En in zo'n beleidsrijk gesprek zul je dan ontdekken dat het spreken over de cijfers een hele geestelijke en inhoudelijke zaak kan zijn.

Wat vind jij?

Praat ook mee over de stelling in de app van de VKB.

De stelling voor de volgende editie van Kerkbeheer is:

"Een kerktoren behoort eigendom te zijn van de kerkelijke gemeente."

Heb je de VKB App nog niet gedownload? Scan de QR-code, installeer de app en meld je aan.

Nu kunnen de vensters naar de buurt open

Gastvrij, open en toegankelijk zijn voor iedereen, dat was al lange tijd de grote wens van de hervormde en de gereformeerde kerk in Coevorden. Nu ze – met hulp van de Solidariteitskas – één protestantse gemeente zijn, kunnen de vensters naar de buurt open.

TEKST TINEKE VAN DER STOK BEELD JAAP SCHUURMAN

Samen één geloofsgemeenschap vormen in Coevorden, en als één kerk present zijn in de stad. Dat was al 50 jaar de wens van de hervormde gemeente en de gereformeerde kerk in Coevorden. Maar iedere keer kwam er weer een kink in de kabel. "Er moesten heel wat hobbels genomen worden om een samengaan vorm en inhoud te geven," vertelt Leen Jansen Schoonhoven (72), voorzitter van het college van kerkrentmeesters.

Duwtje in de rug

Tot beide gemeenten steeds minder leden kregen en het steeds moeilijker werd om financieel alles rond te krijgen. "Het maakte de noodzaak tot samengaan ineens urgent," vervolgt Jansen Schoonhoven. De coronatijd gaf onverwacht een duwtje in de rug. "De

kerkenraden van beide gemeenten werkten intensief samen in die periode," vertelt hij. "Het wederzijdse vertrouwen groeide daardoor enorm." Het proces van samengaan werd kort daarna eindelijk ingezet.

Hulp van buitenaf

Om één gemeente te vormen met verschillende uitgangspunten en culturen was hulp van buitenaf heel welkom. "We hoorden dat er een mogelijkheid was voor een perspectiefsubsidie uit de Solidariteitskas van de Protestantse Kerk als het gaat om de toekomst van je gemeente," vertelt Jansen Schoonhoven. "Kort daarna hebben we de aanvraag ingediend en daarbij onze droom gedeeld van één kerkelijke gemeente die er wil zijn voor alle inwoners van Coevorden." De subsidie werd verstrekt en daardoor kon de hulp van extern adviseur Jenneke Span worden ingeschakeld.

Subsidiepotje

Leen Jansen Schoonhoven kijkt dankbaar terug op de periode waarin Span de twee gemeenten begeleidde. "Het is goed dat iemand van buitenaf de leiding heeft in een fusieproces." Hij beveelt dit andere gemeenten in eenzelfde situatie van harte aan. "Haar externe hulp bracht ons proces van samengaan in een stroomversnelling. Het is goed dat de Protestantse Kerk een subsidiepotje heeft voor de toekomstbestendigheid van gemeenten."

Nieuw elan

Na een intensief begeleidingsproces gingen de twee gemeenten in het voorjaar van 2022 verder als de Protestantse Gemeente Coevorden. Het kerkgebouw aan de Coevordense Singel werd de vaste plek van samenkomen. Op papier heeft de nieuwe gemeente zo'n 1200 leden. Op zondag komen er tussen de 150 en 200 kerkgangers naar de dienst. "In de eerste periode lag de nadruk op het elkaar leren kennen," vertelt Jansen Schoonhoven. "De liturgie werd her en der wat moderner gemaakt. Dat was een grote wens van de jongere kerkgangers en ik moet zeggen dat daardoor een nieuw elan is ontstaan. Afgelopen zomer werden er 4 kinderen gedoopt in een kerkdienst, iets wat we al jaren niet meer hadden meegemaakt. Echt mooi om te zien."

"Als aparte gemeenten waren we vooral naar binnen gericht, maar samen wilden we als kerk naar buiten."

Leen Jansen Schoonhoven

Subsidie voor gemeenteperspectief

Het bureau Steunverlening beoordeelt subsidieaanvragen vanuit de Solidariteitskas van de Protestantse Kerk. Projectmedewerker Erik Vink: "We toetsen of een subsidieverzoek voldoet aan de criteria en voorwaarden. De commissie Steunverlening neemt het uiteindelijke besluit over de toekenning en hoogte van de subsidie." De twee gemeenten in Coevorden kregen een financiële bijdrage voor de begeleidingskosten van een externe adviseur bij het proces van samengaan, waarbij de nieuw te vormen gemeente een kerk wil zijn voor de hele buurt. "Het is goed dat gemeenten weten dat de subsidiemogelijkheid voor gemeenteperspectief er is," zegt Vink. "Het ontzorgt henzelf in het fusieproces en biedt mogelijkheden voor de gemeente om zich meer naar buiten te richten."

Kerk naar buiten

Toen de gemeenteleden helemaal gewend waren aan de nieuwe situatie, wilde de nieuwe gemeente ook graag hun kerk doordeweeks openstellen voor de hele buurt. "Als aparte gemeenten waren we vooral naar binnen gericht, maar samen wilden we als kerk naar buiten," zegt Leen Jansen Schoonhoven. "Nu is er elke week een spelletjesmiddag voor ouderen, en vieren we regelmatig gezamenlijk verjaardagen in de kerk." De gemeente heeft ook een heus kerkcafé: iedere woens-

dagmiddag is de kerkzaal tussen 14.30 en 16.00 uur open. Iedereen die wil, kan langskomen voor koffie, thee, een gezellig praatje of een goed gesprek. Jansen Schoonhoven: "Zo zijn we een plek waar ook mensen 'van buiten' terechtkunnen. En dat kan voor alles zijn: om je vreugde te delen, of juist je problemen, of als je behoefte hebt aan gezelschap. Mensen zijn in alle omstandigheden van het leven welkom bij ons."

Dromen van meer

De komende jaren wil de nieuwe protestantse gemeente in Coevorden nog meer laten zien dat ze er is. "We dromen van meer," lacht Leen Jansen Schoonhoven. "We willen nog meer ontmoetingen met elkaar en anderen organiseren, voor jong en oud", besluit hij. "Zodat we iedere dag een plek zijn waar je problemen en zorgen met elkaar kunt delen en waar we kunnen laten zien hoeveel moois het geloof en de kerkgemeenschap bieden."

Solidariteitskas: van gemeenten, voor gemeenten

Elke protestantse gemeente die financiële steun nodig heeft of geld om een vernieuwend plan uit te voeren, kan subsidie aanvragen bij de Solidariteitskas. Naast de subsidie voor gemeenteperspectief kan ook een bijdrage worden verstrekt in de kosten van nieuwbouw, verduurzaming, restauratie van een kerkgebouw of kerkorgel, als de gemeente hiervoor zelf niet voldoende financiële middelen heeft. Vanaf 2025 kunnen diaconieën ook een beroep doen op de Solidariteitskas. Meer informatie via www.protestantsekerk.nl/solidariteitskas.

Vijf tips

Tussen rouw en hoop

Naar aanleiding van zijn boek *De toekomst van de kerk; Essay vol rouw en hoop* vroegen we aan Aarnoud van der Deijl welke lessen er te trekken zouden zijn voor kerkrentmeesters. Hij deelt vijf tips.

TEKST JOOST SCHELLING EN AARNOUD VAN DER DEIJL BEELD FLEUR PRINSEN

1

Schenk aandacht aan rouw en verlies

De kerk krimpt. Niet omdat wij niet hard genoeg zwemmen, maar gewoon omdat de onderstroom van secularisatie te sterk is. Veel vrijwilligers hebben bergen energie verzet terwijl het gesprek uiteindelijk toch op de verkoop van het kerkgebouw of het verlies van de predikantsplaats komt. Besteed actief aandacht aan wat dit betekent voor de mensen die nu (nog) betrokken zijn. Schiet niet meteen in de actie-modus, maar durf ook met elkaar te delen wat deze fase voor de persoonlijke en kerkelijke situatie betekent.

3

Stel je de eerlijke vraag: wat mist de samenleving als we als kerk stoppen?

De gesprekken over de toekomst van de kerk lijken vaak op een achterhoedegeprek: wat heeft het nog voor zin? Waar doen we het nog voor? Maar het gesprek krijgt een verrassende en vaak positieve wending als je je richt op de vraag: wat gaat het dorp of de stad missen als wij stoppen met hier kerk te zijn? Stel die vraag eens aan welwillende buitenstaanders. Door hun ogen krijg je wellicht zicht op het goud dat je onverwachts in handen blijkt te hebben. Wellicht ga je daarmee ook anders kijken naar activiteiten die nu soms meer extra lijken te zijn, zoals koffieochtenden, jeugdwerk, maaltijdprojecten of missionaire presentie op school.

2

Houd rekening met de trade off van je plannen

Veel van de (missionaire) plannen van de kerk, zoals jeugddiensten en kunstprojecten hadden het onbedoelde bijeffect (trade off), dat ze van de kerkganger een consument hebben gemaakt. Onbedoeld, maar als je een nieuw plan of visie uitrolt, komen er altijd reacties op gang die je niet altijd kon voorzien, of pas jaren later voor nieuwe uitdagingen zorgen. Wie bijvoorbeeld kerkdiensten leuker maakt, geeft mensen ook een argument in handen om de kerk te verlaten, namelijk als die diensten niet meer leuk gevonden worden. Probeer je als het even kan vooraf bewust te zijn van de vooronderstellingen van je plannen.

4

Wees niet bang

Als in de Bijbel God of een engel zich tot een mens richt, is altijd het eerste dat wordt gezegd: wees niet bang. Als je als kerk geld of gebouwen bezit, wees dan niet bang om die te delen met minder rijke buurgemeentes of met migrantenkerken. Als je als kerk heel weinig bezit, wees dan ook niet bang. Er zijn genoeg voorbeelden die laten zien dat je uiteindelijk heel weinig nodig hebt om God te ontmoeten, bij elkaar te komen en iets voor je omgeving te betekenen.

5

Spas machen

Je kunt over de kerk eindeloos somberen, maar daar dien je niemand mee, zeker jezelf niet. Maatschappelijke en sociologische trends zijn nu eenmaal vaak onomkeerbaar. Eet je brood met vreugde, zei Prediker. Met andere woorden: wat je als kerk ook doet, doe dat met vreugde. Een Duitse collega met bloeiend jeugdwerk, vertelde mij dat dat zijn geheim was: Spas machen. Om anderen te kunnen inspireren, moet je op zijn minst zelf ook geïnspireerd blijven. Straal plezier uit.

Over Aarnoud van der Deijl

Aarnoud van der Deijl (1964) is pionierend predikant in Abcoude. 'De toekomst van de kerk; Essay vol rouw en hoop' kwam in november 2023 uit bij uitgeverij Skandalon (scan de QR-code voor meer informatie).

In het boek betoogt Aarnoud aan de ene kant dat we als kerk te veel valse hoop hebben gekoesterd dat we met allerlei plannetjes de ontkerkelijking wel eens even zouden fixen, maar probeert hij ook hoop te putten uit interviews met mensen die tot de kerk toetraden: wat zouden zij missen, wanneer de kerk er niet meer zou zijn?

In gesprek over Toekomstgericht kerkbeheer

Nadenken over de toekomst van je gemeente. Hoe pak je dit aan met het gebruik van kengetallen? De eerste stap in dit proces is de gezamenlijke beeldvorming. Voor een goed inzicht in de eigen financiële situatie kan gebruik worden gemaakt van de kengetallen uit FRIS of contact worden opgenomen met de VKB voor hulpmiddelen die zijn ontwikkeld voor toekomstgericht kerkbeheer. Vaak is bij het classisteam zicht op meer informatie over uw eigen regio. Aan de hand van de verschillende kengetallen en gegevens vormt u zich een beeld van het profiel van uw gemeente. Hierna wisselt u argumenten en overwegingen uit om te komen tot gezamenlijke besluitvorming gericht op de toekomst. Hier ziet u enkele voorbeelden uitgewerkt van fictieve gemeenten die deze drie stappen hebben doorlopen en wat dit betekent voor de verdeling van geld en middelen.

Gemeente A

Deze gemeente hecht veel waarde aan pastoraat en eredienst. Zij zien aan de ledenaantallen dat zij vergrijsd zijn, maar verwachten nog ruim tien jaar met elkaar te kunnen genieten van zondagse vieringen, voordat ze dit in kleiner verband moeten doen of hun vieringen met naburige gemeenten moeten gaan beleggen. Een vraagstuk over het afstoten/herbestemmen van het kerkgebouw, dat uit de jaren 70 komt, willen ze in de komende 2 jaar daarom laten onderzoeken door een extern adviseur.

Er wordt vanwege de vergrijzing een kerkelijk werker aangetrokken die enkele vrijwilligers zal 'opleiden' om tegen vergoeding levenseindepastoraat te verrichten en om uitvaarten te leiden. Daarom kiezen zij ervoor in de periode 2024-2025 de afspraken vast te leggen, zoals in de tabel weergegeven.

Uit het vrij beschikbaar vermogen wordt geld onttrokken om een onderzoek naar afstoten/herbestemmen kerkgebouwen te financieren.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	45%	60%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	15%	15%
Vrij beschikbaar vermogen	€150.000,-	€120.000,-

Gemeente B

Gemeente B ziet dat de groep mensen onder de 60 die bijdraagt aan de Actie Kerkbalans en de eredienst bezoekt begint af te nemen. De levensduur van de vrije buffer t.o.v. de verwachte (negatieve) resultaten is nog 25 jaar. Zij willen een proefplek starten die zich kan ontwikkelen naast de bestaande gemeente. Op basis van landelijke ervaringen is de verwachting dat deze pioniersplek blijvend geld zal kosten. Wel zal er naast inkomsten uit een vaste vrijwillige bijdrage een ander verdienmodel verkend gaan worden, namelijk het werven van fondsen.

Na het emeritaat van de huidige predikant in 2026 zal een voorstel worden gedaan om naast een deeltijd predikant van (0,5 fte) een pionier voor 0,5 fte in dienst te nemen. Deze pionier wordt vanuit een solidariteitsgedachte ook voor 0,2 fte uitgeleend aan de naburige gemeente.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	50%	35%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	15%	15%
Kerkvernieuwing t.o.v. totale inkomsten	2%	25%

Gemeente C

Gemeente C heeft meerdere kerkgebouwen en ziet in alle gebouwen het wekelijkse bezoek teruglopen. Zij kiezen ervoor van de 3 gebouwen er 2 af te stoten. Eén van de gebouwen wordt wel teruggehuurd voor de periode van 10 jaar, zodat de presentie in 2 wijkgemeenten geborgd is.

De opbrengst wordt geïnvesteerd in het creëren van een third place met de plaatselijke bibliotheek en welzijnsorganisaties. Hiervoor nemen ze ook een programmamanager in dienst voor 0,3 fte en een vrijwilligerscoördinator voor 0,3 fte. De kosten voor deze vrijwilligerscoördinator worden voor de helft uit diaconale en voor de helft uit kerkrentmeesterlijke gelden betaald.

Kengetal cijfers	2024	2025
Pastoraat en eredienst t.o.v. totale inkomsten	50%	50%
Kerkgebouw t.o.v. totale inkomsten	20%	10%
Kerkvernieuwing t.o.v. totale inkomsten	2%	25%

VKB partners

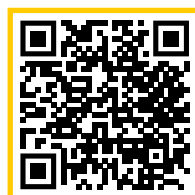
In deze rubriek laten we vier van de ruim 50 VKB-partners aan het woord. Al onze partners vind je op: www.kerkrentmeester.nl/partners-adviseurs/

Kerk&Raad

De bekende structuur van de kerk als geloofsgemeenschap is aan het veranderen. Krimp van het ledenbestand, secularisatie en een ander maatschappelijk perspectief op geloof en geloofsgemeenschappen raken de toekomst van de gemeente en vragen om expliciete en soms noodzakelijke keuzes. Deze veranderende omstandigheden kunnen er makkelijk toe leiden dat het kerkenraadswork als complexer wordt ervaren. Wanneer ga je denken aan samenwerken met een andere gemeente? Hoe ga je om met een groeiende diversiteit aan geloofsbeleving in de gemeente? De teamleden van Kerk&Raad zijn erin gespecialiseerd om ingewikkelde vraagstukken op een speelse manier in kaart te brengen, er een ander licht op te werpen en vervolgens samen toe te werken naar een passende vervolgstap.

Kerk&Raad begeleidt een kerkenraad en zet daarbij in op de kracht, kennis en expertise die de gemeente met haar vrijwilligers in huis heeft. Wij zijn betrokken bij kerken omdat wij vinden dat zij ook in de huidige samenleving van groot belang zijn als oefenplaats voor geloof en zingeving, en voor het zijn van een gemeenschap. Met een divers team van deskundige adviseurs bieden wij ondersteuning aan kerkenraden op het gebied van organisatie en bestuur van de kerk, coaching en begeleiding van individuele kerkenraadsleden en predikanten, beleid en financiën en op het gebied van liturgie en kerkmuziek.

Wil je meer van ons weten? Kijk op onze website www.kerkraad.nl. Of neem contact op via onze chatfunctie op de website of mail naar algemeen@kerkraad.nl. Kirsten of Wouter zal dan contact opnemen.

Kerkomroep

Tegenwoordig is het een veelvuldig gebruikte term binnen kerken die hun dienst online uitzenden: Livestreamen. Een term voor een oplossing die eigenlijk al een tijdje meegaat, net als Kerkomroep.

Door de pandemie lijkt er een hele nieuwe groep mensen te zijn die de kerkdiensten online volgt. Ook nu we elkaar weer persoonlijk kunnen ontmoeten, blijft streamen een goede manier om iedereen betrokken te houden en het Evangelie te delen. Later (terug-)kijken, een inspirerende preek nogmaals beluisteren, het kan allemaal. Kerkomroep doet dit al sinds 2003 en naar grote tevredenheid van de mensen thuis.

En Kerkomroep anno 2024?

Dat is ontzorgen door livestreaming op een kerkelijk platform, in vertrouwde kwaliteit tegen een vaste prijs maar met een nieuwe huisstijl die overal terugkomt. Wordt dus vervolgd! In de tussentijd blijven wij voor u klaarstaan met onze streamingsoplossingen.

Nodig ons uit en wij komen bij u langs om met u als kerkrentmeester mee te denken op technisch én financieel vlak: met het toepassen van een Fair Use Policy en gratis terugkijken, komt u bij ons niet voor financiële verrassingen te staan. U heeft direct contact met ons als provider, zonder tussenkomst van derden. Waar we ook trots op zijn, is de mogelijkheid om een koppeling te maken met het Social Mediakanaal van de kerk.

Bent u benieuwd of uw huidige streamingsoplossing nog past bij de hedendaagse wensen? Graag gaan wij met u daarover in gesprek en komen hiervoor desgewenst persoonlijk bij u langs! Bel ons via 0182-750 520 of mail ons via info@kerkomroep.nl.

Donatus Verzekeringen

Elke kerk en ieder monument is uniek. Qua historie, ornamenten, gebruikte materialen, vakmanschap en betekenis. Het zijn plaatsen waar de ziel zich thuis voelt en waar karakter tot leven is gekomen. Plekken waar stilte en reflectie hand in hand gaan met vreugde en vieren. Dat soort gebouwen zijn onvervangbaar, maar gelukkig niet onverzekerd. Al vanaf 1852 is Donatus specialist in het verzekeren van kerken en sinds 2010 ook van monumenten.

Met onze specialistische kennis wordt de herbouwwaarde van een kerk of monument nauwkeurig getaxeerd en verzekerd. Daarbij kunt u rekenen op deskundig preventie-advies. En is er onverhoopt toch schade? Dan treden we daadkrachtig op en nemen we u veel werk uit handen, bijvoorbeeld door een beroep te doen op ons netwerk van herstelbedrijven en organisaties met specifieke expertise. Zodat uw kerk, herbestemde kerk, klooster of monument verzekerd blijft van een toekomst waar ook volgende generaties van kunnen genieten. Zo helpen we religieus en monumentaal erfgoed verzekeren van een toekomst!

Onderlinge verzekeraar

Donatus is sinds het begin een onderlinge verzekeraar. Als onderlinge verzekeraar werken wij vanuit het solidariteitsbeginsel, zonder winstoogmerk. We betalen eventuele overschotten uit de brandverzekeringen (opstal, inboedel en inventaris) terug aan onze leden, die twee jaar of langer lid zijn, via premierestitutie. De hoogte van de premierestitutie kan per jaar verschillen.

Meer weten?

Bent u benieuwd wat wij voor u kunnen betekenen? Bel ons en we maken graag een afspraak met u! Kijk voor meer informatie en onze contactgegevens op www.donatus.nl

Stout en Boele Consultancy

Dagelijks werken wij met toewijding en passie om kerkelijke gemeenten te ondersteunen bij hun administratieve en financiële taken. Wij verzorgen de ledenadministratie, beheren de financiële administratie en zorgen voor een soepel verloop van alle administratieve processen. Van het bijhouden van doop- en lidmaatschapsregisters tot het opstellen van begrotingen en jaarrekeningen, wij staan klaar om de kerken te helpen.

Onze motivatie komt voort uit ons geloof in de kracht van gemeenschap en de belangrijke rol die kerken spelen in het leven van mensen. Onze drijfveer is om de administratieve lasten van kerkelijke gemeenten te verlichten, zodat zij zich volledig kunnen richten op hun kerntaken. Het geeft ons voldoening te weten dat ons werk bijdraagt aan het goed functioneren van de kerkelijke organisatie en de betrokkenheid van de gemeenteleden.

Kerkrentmeesters kiezen voor ons vanwege onze combinatie van deskundigheid en persoonlijke aandacht. Elke kerk is uniek, en wij passen onze diensten aan op de specifieke behoeften van elke gemeente. We werken nauw samen met de kerkrentmeesters en andere betrokkenen om ervoor te zorgen dat alles op rolletjes loopt. Onze transparante werkwijze en ons betrouwbare advies maken ons een waardevolle partner voor elke kerk.

Onze kracht ligt in onze uitgebreide ervaring en kennis van kerkelijke administraties. Daarnaast zijn we flexibel en toekomstgericht, altijd op zoek naar manieren om onze diensten te verbeteren en aan te passen aan de veranderende behoeften van kerken. Onze persoonlijke benadering en ons oprechte streven om het beste voor de kerkelijke gemeenten te realiseren, maakt ons een betrouwbare en betrokken partner in het kerkelijke werkveld.

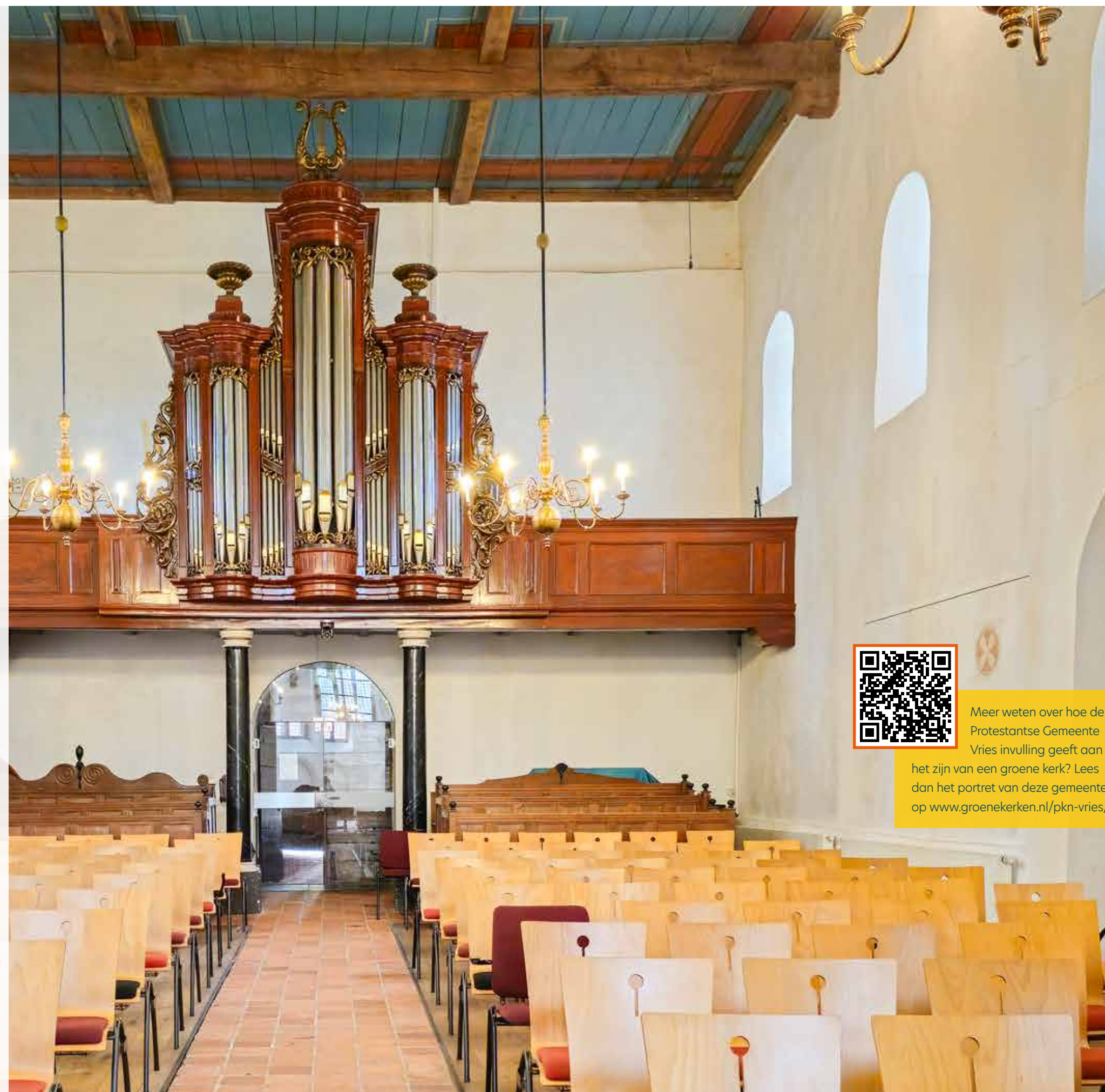
Neem vrijblijvend contact met ons op via info@stoutboele.nl of bel 06-21 83 73 95 en voor meer informatie: www.stoutboele.nl.

Kom binnen! kijk rond in de Sint Bonifatiuskerk

In het esdorp Vries, gelegen in het noorden van de provincie Drenthe, nodigt een welkomstbord je uit de Sint Bonifatiuskerk binnen te stappen. De deur staat uitnodigend op een kier. Voor ieder die even op adem wil komen, wil genieten van de stilte of voor ieder die gewoon nieuwsgierig is. Het kerkgebouw uit de twaalfde eeuw is verreweg het oudste bouwsel in het dorp en met zijn rijk versierde toren een echte blikvanger.

TEKST & BEELD WILNANDA HUKOM

Meer weten over hoe de Protestantse Gemeente Vries invulling geeft aan het zijn van een groene kerk? Lees dan het portret van deze gemeente op www.groenekerken.nl/pkn-vries/.

Het college besloot tot de aanschaf van twee lucht-warmtepompen, die naast het ontmoetingshuis geplaatst werden, in combinatie met 54 zonnepanelen op het dak van datzelfde gebouw. Dat betekende dat er wel goed nagedacht moest worden over de manier van verwarmen. De minimale temperatuur van de kerk werd verlaagd van 12 naar 8 graden en men ging op een andere manier gebruik maken van de radiatoren in de kerk. Voorheen werd de kerk vanaf zaterdagavond langzaam opgewarmd, zodat het zondagochtend enigszins behaaglijk was tijdens de dienst. Nu worden de radiatoren twee uur voor de dienst veel warmer gestookt, zodat er gebruik gemaakt wordt van stralingswarmte. Barend: "Verreweg het grootste gedeelte van de tijd kan met de warmtepompen de kerk op 8 graden worden gehouden. Alleen voor zondagmorgen is nog steeds de gaskachel nodig, omdat je met de warmtepompen die hoge temperatuur niet kunt bereiken. De warmtepompen konden vanwege de monumentale status natuurlijk niet naast de kerk geplaatst worden. Daarom hebben we vanaf de installatie in het ontmoetingshuis een ondergrondse leiding aangelegd, die onder de consistorie, bij het klokkengietersmuseum, de kerk binnenkomt. Er kan dus gekozen worden op welke manier er verwarmd wordt: met de warmtepompen of met de gaskachel. Door deze manier van verwarmen wordt aanzienlijk minder gas verbruikt dan voorheen." Het ontmoetingshuis wordt geheel met de warmtepompen verwarmd. Voor iedere ruimte kan apart de temperatuur ingesteld worden, zodat geen onnodige ruimte verwarmd wordt.

Al voor het jaar 800 stond in het dorp Vries een kerk, toen nog gemaakt van hout. Halverwege de 12e eeuw werd de huidige kerk in de romaanse stijl gebouwd, eerst de toren en in de jaren daarna het schip van de kerk. Het gotische koor stamt uit het begin van de 15e eeuw. In de jaren 1946 tot 1949 vond een ingrijpende restauratie plaats, waarbij het romaanse karakter van de kerk – dat door een eerdere verbouwing grotendeels verloren was gegaan – zoveel mogelijk weer in ere werd hersteld. Zo werd het schip van de kerk weer voorzien van kleine, romaanse vensters. Tijdens die restauratie vond men in de grond naast de kerk de mal die begin 16e eeuw gebruikt is bij het gieten van de Maria-luidklok, die nog altijd in de toren van de kerk hangt. De mal is te bezichtigen in het piepkleine museum – het kleinste van Nederland – onder de consistorie naast de kerk. Andere blikvangers in het gebouw zijn het 13e-eeuwse doopvont van Bentheimer zandsteen en het monumentale Van Oeckelen-orgel uit 1888.

Ontmoetingshuis

Naast de kerk staat een ontmoetingshuis, dat plaats biedt voor bijvoorbeeld koffiedrinken en vergaderen en waar ruimte is voor de verschillende clubs in de gemeente. Voor dit ontmoetingshuis is de voormalige kosterswoning verbouwd en later is er nog een gedeelte aangebouwd.

Energietransitie

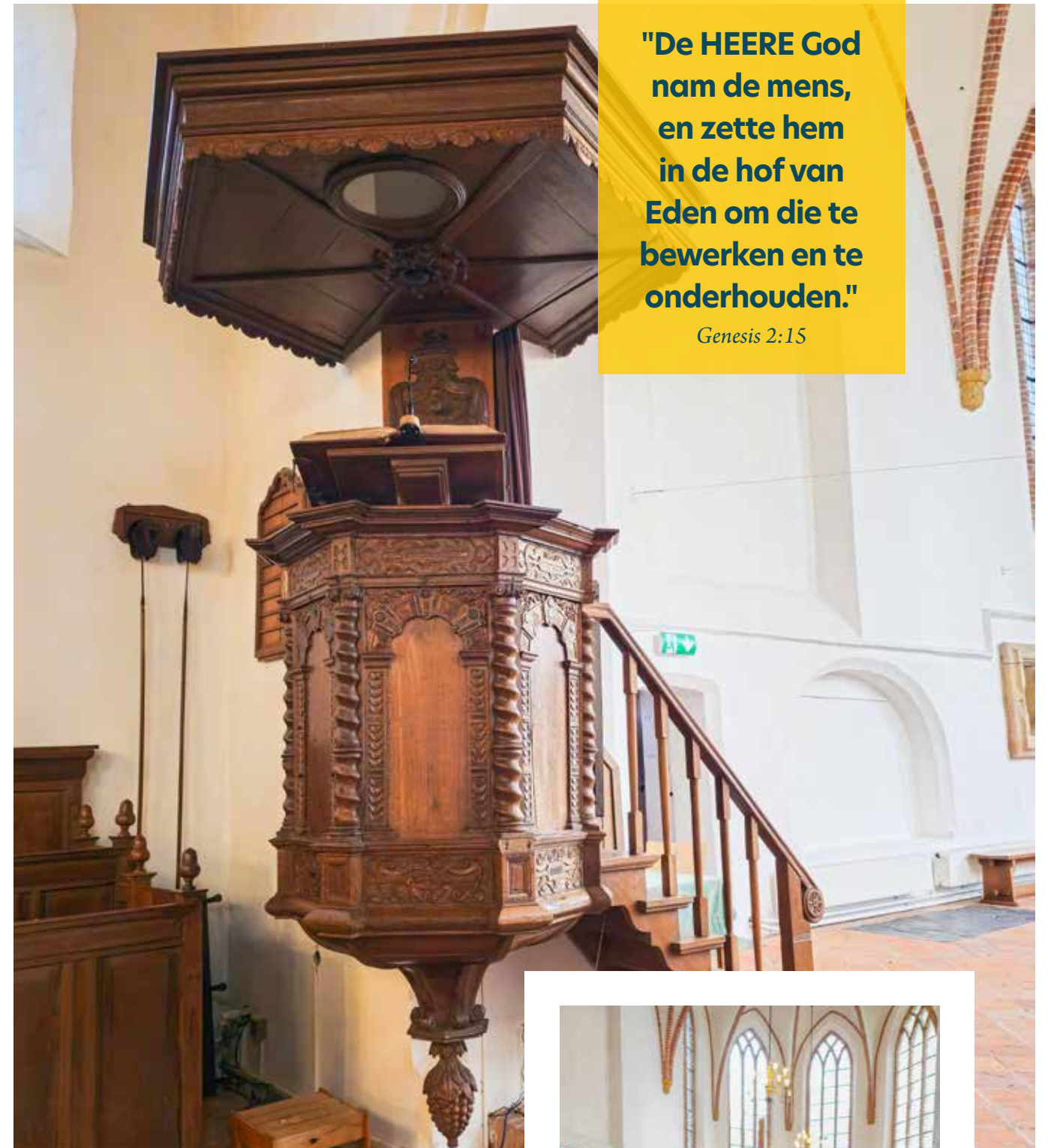
Al een aantal jaren werd er in het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Vries nagedacht over verduurzaming. Aan de ene kant door de stijging van de energieprijzen, maar ook gedreven door het besef dat we als kerk een zorg hebben voor de aarde. Kerkrentmeester Betsy Weemstra: "Wij zijn een groene kerk en dat is een bewuste keuze, ook met het oog op de toekomst. Het liefst wilden we daarom helemaal van het gas af." De protestantse gemeente nam een externe duurzaamheidsadviseur in de arm, Barend Lukkien, die al meer organisaties in Vries geholpen heeft met het duurzaamheidsvraagstuk. Samen met hem werd er een plan gemaakt. Barend: "Verduurzaming van een eeuwenoude monumentale kerk is natuurlijk heel lastig, maar het ontmoetingshuis kun je wél verduurzamen. Dat was hier een groot voordeel. Daarnaast bezit de kerk een geweldige capaciteit aan radiatoren, wat mogelijkheden bood."

"Ik vind echt dat je als kerkelijke gemeente verplicht bent zoveel mogelijk te verduurzamen."

Betsy Weemstra

Kosten

Het project heeft in totaal rond de €120.000,- gekost. Betsy: "Ongeveer tweederde van dat bedrag is betaald uit subsidies en fondsen. Dat hebben we als college zelf geregeld. Door de verkoop van pastorieën en de gereformeerde kerk in het verleden, konden we het resterende bedrag uit de reserves betalen en hoefden er geen extra geldwervingsacties onder de gemeenteleden georganiseerd te worden. Op die manier maken we ons vermogen werkzaam. Je moet ook niet te bang zijn om iets te doen. Als je niets doet, krijg je ook niets. Ik vind echt dat je als kerkelijke gemeente verplicht bent om zoveel mogelijk te verduurzamen. We hebben deze aarde gekregen om er zo goed mogelijk voor te zorgen. De besparing op energiekosten is dan mooi meegenomen. Dat zorgt ervoor dat de investering zichzelf ook weer terugverdient."

"De HEERE God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden."

Genesis 2:15

Vragen over eHerkenning

Zoals particuliere personen zich voor allerlei overheidsdiensten digitaal kunnen aanmelden via DigiD, zo is voor bedrijven, stichtingen en allerlei andere niet particuliere instanties eHerkenning het instrument om digitaal toegang te kunnen krijgen. Dat geldt ook voor kerken. Een aantal veel gestelde vragen over dit onderwerp halen we voor het voetlicht.

TEKST NICO DE JONG BEELD PKN/VKB

Voor welke zaken is eHerkenning vereist en waarvoor wordt het toegepast?

Verschillende instanties zoals de belastingdienst, het UVW en het RVO maken gebruik van E-Herkenning. Maar ook bijvoorbeeld verzekeraars en pensioenfondsen maken online gebruik van deze dienstverlening. Voor kerken geldt eveneens dat ze bij het aanvragen van diensten bij genoemde en andere instanties gebruik moeten maken van e-Herkenning om

zich digitaal te identificeren. Denk aan onder andere het aanvragen van overheidssubsidies, het betalen van belastingen en premies, het aanvragen van een gratis VOG voor medewerkers en vrijwilligers en het aanvragen van een omgevingsvergunning (bijvoorbeeld bij de verbouwing van een verenigingsgebouw).

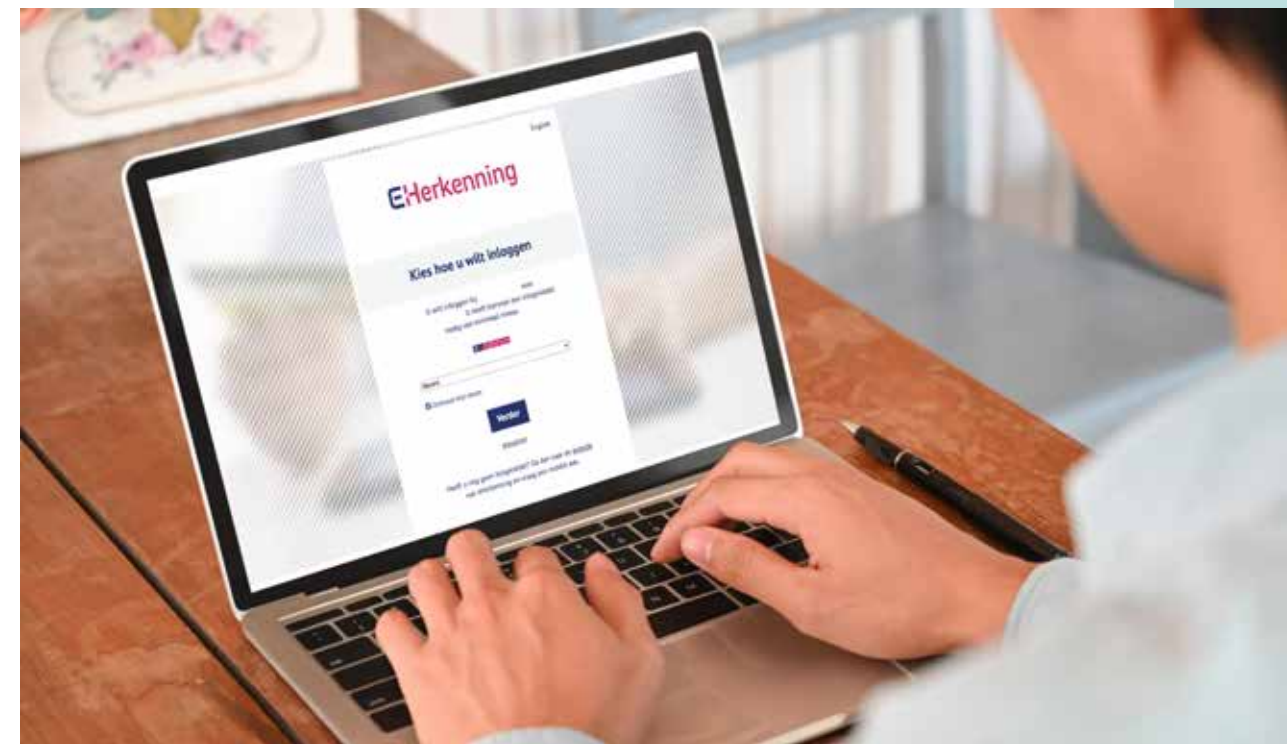

Uitgebreide toelichting

Op de website van de Protestantse Kerk is een uitgebreide toelichting beschikbaar over de aanvraagprocedure die moet worden doorlopen voor het aanvragen van eHerkenning: www.protestantsekerk.nl/kerkbeheer/eherkenning/

Welk betrouwbaarheidsniveau heb ik nodig?

eHerkenning kent 3 betrouwbaarheidsniveaus: EH2+, EH3 en EH4, waarbij de eerste het lichtst en de laatste het zwaarste niveau is. Steeds meer dienstverleners vragen betrouwbaarheidsniveau EH3 voor hun online diensten. EH3 is daardoor het meest gebruikte eHerkenningsmiddel en kan dus als de standaard worden gezien. Als je voor de kerk een eHerkenningsmiddel gaat aanvragen is het verstandig om te kiezen voor het betrouwbaarheidsniveau EH3.

Hoe krijg je toegang tot eHerkenning en waar moet je een contract afsluiten?

Om toegang te krijgen tot eHerkenning moet een gebruiker zich aanmelden bij een leverancier. In Nederland heeft de Rijksoverheid het toegang verstrekken tot e-Herkenning toebedeeld aan 6 erkende leveranciers. Dit zijn QuoVadis, KPN, We-id, Zlogin, Reconi en Diginfinity. Het CIO-over-

leg heeft namens de kerken in Nederland afspraken gemaakt met KPN ten aanzien van de dienstverlening aan kerken. Met Reconi zijn ook goede ervaringen opgedaan. Kerken zijn echter vrij om daarentegen voor een andere aanbieder te kiezen.

Hoe vindt de aanmelding plaats, wat heb je nodig en wat zijn de kosten?

Het is verstandig om een aanvraag voor e-Herkenning goed voor te bereiden. Bij de Dienstenorganisatie van de Protestantse kerk moet per e-mail een "verklaring van rechtspersoonlijkheid" worden aangevraagd. Daarin moet naast de contactgegevens ook de primaire reden van de aanvraag van eHerkenning worden aangegeven. Na ontvangst van genoemd document moeten bij de

aanvraag de namen en de identiteitsbewijzen van de personen aangegeven die de kerkelijke gemeente mogen vertegenwoordigen.

Aan het aanvragen van een eHerkenningsmiddel zijn kosten verbonden. Deze dient u te voldoen aan de leverancier (bij KPN zal dit circa € 150,- exclusief btw bedragen voor 5 jaar (en circa € 100,- voor 3 jaar).

Nadine & Bert

Kerkrentmeesters staan voor een divers palet aan uitdagingen richting de toekomst. De kerk verandert, de kerkelijke betrokkenheid verandert. In een gesprek over leiderschap in kerken in transitie, verkennen Nadine van Hierden en Bert Bakker de balans tussen richting geven en ruimte scheppen.

TEKST & BEELD WILNANDA HUKOM

Nadine van Hierden (docent organisatiekunde aan de PThU): "In tijden van krimp ontstaat bij mensen vaak de neiging om te denken dat ze een sterke leider nodig hebben die hen vertelt hoe ze alles moeten aanpakken. Dit kan voortkomen uit angst. Persoonlijk zie ik leidinggeven als het geven van richting en het scheppen van ruimte. Dat is een balans, een samenspel, waarbij een bepaalde mate van ontspannenheid nodig is. Die ontspannenheid is een cruciale voorwaarde wanneer je leiding geeft aan een kerk in transitie of aan veranderingsprocessen binnen de kerk. Ik denk dat juist daarin de kerk ook anders kan zijn dan welke ander organisatie dan ook. Het is uiteindelijk niet ónze kerk, waar we leiding aan te geven hebben. We hebben daar wel een verantwoordelijkheid en taak in, maar wel in een besef van gegevenheid."

Bert Bakker (zelfstandig gemeentebegeleider): "Dat herken ik zeker. Uit onderzoek blijkt dat wanneer mensen geconfronteerd worden met schaarste of de zorg om schaarste, ze vaak tot 15 IQ-punten verliezen. Eenvoudige beslissingen worden nog steeds goed genomen, maar complexe beslissingen aanzienlijk slechter. Dit gebeurt zonder dat we ons hiervan bewust zijn. Wanneer iemand denkt dat alles van hem afhangt, neemt de angstige bezorgdheid toe, wat niet bevorderlijk is voor het nemen van weloverwogen besluiten."

Nadine: "Ja, en dat leidt vaak tot tunnelvisie. Angst en krimp kunnen ervoor zorgen dat mensen niet meer zien wat er nog mogelijk is of wat er al aanwezig is. In plaats van te zien welke nieuwe mogelijkheden zich aandienen, neigen mensen naar paniekgedrag. Dit beperkt hun zicht en creativiteit."

Bert: "Precies. Als een kerkrentmeester het gevoel heeft dat hij persoonlijk verantwoordelijk is voor het financieel welzijn van de gemeente, kan dat een verlamdend effect hebben. Zijn rol zou moeten zijn om de gemeente te helpen haar financiële situatie te begrijpen en de noodzakelijke keuzes te maken. Dat heeft voor een groot deel te maken met communicatie."

Nadine: "Dat brengt me bij een belangrijk punt over de volgorde in beleidsplannen. Vaak zien we dat kerkrentmeesters proberen de gemeente te laten zien hoe ernstig de situatie is door middel van Excel-sheets met dalende cijfers en

ledentallen. Dan heb je wel veel urgentie, maar ook angst, wat niet altijd de beste basis vormt voor beleidsvorming. Hoewel het essentieel is om een financieel degelijke onderbouwing te hebben, moet het vertrekpunt altijd zijn dat wij niet eindverantwoordelijk zijn voor de kerk, maar wel verantwoordelijkheid hebben. Het begint altijd met de vragen: wie zijn wij, waar toe zijn wij hier, en waarom zijn we hier? Bij het ontwikkelen van beleidsplannen moet je ook ruimte laten voor taal, verwondering, en bezieling. Als die ruimte er niet is, wordt het moeilijk om later die elementen erin te brengen."

Bert: "Dat is een goed punt. Wat ik vaak zie, is dat Excel-sheets worden gebruikt om een plan te onderbouwen dat al grotendeels is bedacht. En daar gaat het mis. Als kerkrentmeesters de situatie niet als een zorg presenteren maar als een plan, breek je de gemeente af. Zo'n plan is al gemaakt en daar gaat iedereen dan kanttekeningen bij maken, maar niemand kan tegen een probleem zijn. Het is beter om de situatie te presenteren als een zorg en samen met de gemeente te verkennen hoe de toekomst eruit zou kunnen zien. Creëer een gedeeld veranderdoel. Creëer gedeelde zorg (wat), help de gemeente om keuzes te maken (hoe) en heb het ook over waarom dat belangrijk is."

Nadine: "Je moet je altijd beseffen dat je een kerk bent, niet zomaar een organisatie. Daarom zou ik aan het drietal 'why, how, what' ook wel 'who' willen toevoegen. Van wie ben je? Als kerkrentmeester heb je een eigen taak, een belangrijke taak. Je hebt een dienende taak om ervoor te zorgen dat de kerk kan zijn die ze is, de gemeente, ter plaatse. Door dat te faciliteren met mensen, met middelen. Maar je hebt ook meer dan alleen maar die faciliterende taak. Je hebt met elkaar ook de roeping hoog te houden dat je hier gemeente van Christus bent. Dus je bent niet alleen maar bezig met cijfertjes, omdat je houdt van kloppende Excel-sheets en balansen, maar omdat daar daadwerkelijk iets op het spel staat, waar onze samenleving, waar wij zelf, waar de wereld naar snakt. En waar we goud in handen hebben."

Bert: "Uiteindelijk is het natuurlijk van belang om de gemeente in staat te stellen om de stappen te gaan zetten die nodig zijn. Er is een verschil tussen 'het bedenken van' en er uiteindelijk komen. Daar komt toch heel wat leiding geven bij kijken."

Meer weten?

Beluister podcast #21 uit onze serie Collectieve Wijsheid, waarin Nadine en Bert praktische handvatten en handige voorbeelden geven bij leiding geven aan een veranderende kerk: www.kerkrentmeester.nl/podcast.

Wat kost de beveiliging van het kerkgebouw?

Met enige regelmaat komt het in het nieuws: 'Inbraak in de kerk'. Het dievengilde weet ook de kerk te vinden. Helaas niet op zondagochtend tijdens de dienst, maar op een tijdstip dat de kerk leeg en gesloten is.

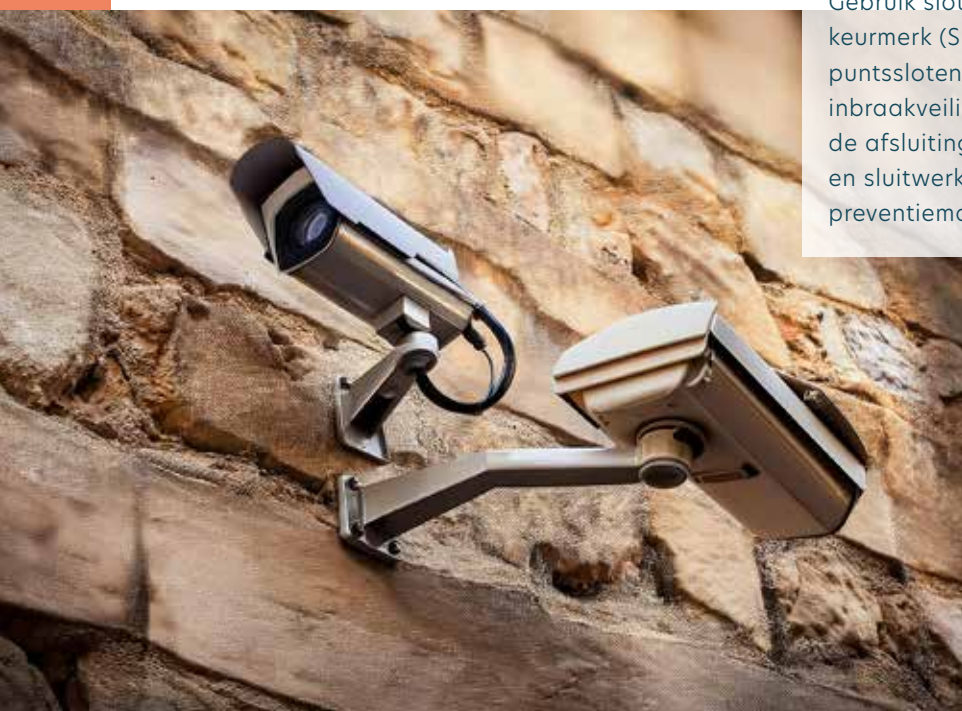
TEKST NICO DE JONG BEELD ADOBE FIREFLY/ISTOCK

Doelwit van inbraken zijn vaak zaken als opname- en uitzendapparatuur, computers en beamers, koperen kronen of regenpijpen, geld (uit kluis of offerblokken), het zilveren avondmaalsstel en soms de kanselbijbel. Al met al

reden om eens na te gaan hoe het gesteld is met de inbraakveiligheid van het kerkgebouw.

Sloten

Beveiliging begint natuurlijk met de aanwezigheid van deugdelijk hang- en sluitwerk. Gebruik sloten die voorzien zijn van een keurmerk (SKG). Gebruik zo mogelijk meerpuntssloten. Hoe meer sterren, hoe beter de inbraakveiligheid. Dat geldt eveneens voor de afsluitingen van ramen. Naast het hang en sluitwerk zijn er nog een aantal mogelijke preventiemaatregelen.

Camerabewakingssystemen

Met een deugdelijk camerasysteem kan de kans op inbraak en pogingen daartoe worden verkleind. Een recorder neemt de beelden op die achteraf weer te raadplegen zijn. Verder kan live beelden kijken via een app een mogelijkheid zijn. Reken voor de kosten voor installatie van een systeem met één camera en op ongeveer €1.000. Pakketten met meerdere camera's kosten al gauw het dubbele.

Alarmeringssystemen

Een alarmeringssysteem is bedoeld om inbrekers af te schrikken en op het moment van inbraak hulpdiensten automatisch te alarmeren. Ruimtes die belangrijk zijn en inbraakgevoelig kunnen met zo'n systeem worden uitgerust. Meestal worden hierbij infraroodsensoren gebruikt. Systemen kunnen zowel bedraad als draadloos zijn. Beide systemen kunnen via een app worden bediend. Na activatie van het systeem wordt bij een bewegingsdetectie een doordringend geluidsignaal afgegeven. Daarbij is er de mogelijkheid van doormelding aan een contactpersoon of een meldkamer. Reken voor een compleet pakket op prijzen vanaf € 2.500.

Toegangscontrole

In gebouwen met verschillende ruimtes waarin regelmatig verschillende medewerkers/vrijwilligers aanwezig moeten zijn is de aanschaf van een toegangscontrolesysteem een overweging waard. Met aparte sleutels is het soms lastig en ingewikkeld om die aan personen te verstrekken. Het verliezen van een sleutel is soms een groot risico en een kostenpost (wanneer als gevolg ervan een nieuwe cilinder moet worden geplaatst met nieuwe sleutels).

Met een toegangscontrolesysteem kan per ruimte worden ingesteld of de persoon toegang wordt

verleend. Toegangscontrolesystemen worden toegepast met gebruikmaking van een tag, een chip/pas of app op de smartphone. Gebruikers van het systeem zijn gemakkelijk in- en uit te programmeren. Het systeem geeft per deur aan welke persoon zich toegang tot de ruimte heeft verschaft en op welk tijdstip. Wat de kosten betreft kan worden gedacht aan ongeveer € 2.500 inclusief een codepaneel, een bluetoothmodule met elektronische meerpuntssluiting exclusief montage. Daarnaast komen dan nog de maandelijkse servicekosten (ca. € 100) en de kosten per toegangkaart (€ 5,00).

Kerkrisicocheck

VKB-partner Donatus biedt een zogenaamde kerkrisicocheck aan. In deze checklist komen allerlei zaken op het gebied van veiligheid in en om het kerkgebouw aan de orde, zoals bijvoorbeeld brandveiligheid. Maar ook de beveiliging van het kerkgebouw komt aan bod. Ook worden adviezen en tips gegeven en kun je na afloop een handig overzicht downloaden dat inzicht geeft over de situatie in jouw kerk. Je doet de kerkrisicocheck op: www.donatus.nl/schade/schade-voorkomen.

ZORGHUISVESTING

CAREBEK UW PARTNER VOOR EEN TOEKOMSTGERICHTE & DUURZAME KERK.

Carebeek is een ontwikkelaar in maatschappelijk vastgoed waaronder zorgwoningen en kerken. Carebeek heeft diverse kerken in herontwikkeling naar zorgwoningen en in sommige gevallen inclusief een nieuw te bouwen (kleinere) kerkzaal. onderstaand een drietal actuele kerklocaties in ontwikkeling / aanbouw.

Almelo, 42 senioren appartementen met ontmoetingsruimte.

Heerhugowaard, 42 zorgwoningen met dagbesteding in de kerk.

Waalwijk, 44 senioren appartementen met ontmoetingsruimte.

Wij gaan graag vrijblijvend in gesprek om de (on)mogelijkheden te bespreken als u nadenkt over verkoop en/of herontwikkeling van een locatie.

www.carebeek.nl - tel: 0318-693727

Fondsenwerving met en voor:

- ➔ Kerkelijke organisaties en plaatselijke kerken
- ➔ Diaconale stichtingen met ANBI
- ➔ Maatschappelijke initiatieven met ANBI

2Select biedt advies, begeleiding/coaching en training on the job bij:

- ★ Geld- en fondsenwerving
- ★ Campagnes en campagnemateriaal
- ★ Beleids- en projectplannen
- ★ Keuzes rondom communicatie
- ★ Schenken en nalaten
- ★ Netwerkvorming en relatiebeheer

Meer weten? Kijk op www.2select.nl

Nelleke Slaats M: 06 – 2053 4494 E: nellekeslaats@2select.nl
Bertram Westera M: 06 – 4991 0341 E: bertramwestera@2select.nl

Beluister onze podcast

Dé kennispodcast voor kerkrentmeesters en iedereen die zich met kerkbeheer bezighoudt.

Beluister de podcast via Spotify of onze website: www.kerkrentmeester.nl/podcast

Margriet van der Kooi

Fier

BEELD Ringnolda

Bijna veertig jaar geleden was ik met soortgenoten uitgenodigd in de Valeriuskliniek in Amsterdam. Die was toen nog gevestigd in Amsterdam Zuid, en was, kort gezegd, de afdeling psychiatrie van de VU. Ik was nog maar een jonkie. Was het prof. Van Tilburg die ons toesprak? Het ging over depressie, dat weet ik in elk geval nog goed. Wat ik vooral onthouden heb van die middag was het moment dat hij voorover leunde op zijn kathedraal, zijn bril af nam, ons zwijgend bekeek en toen zei: "Weet u waarom wij specialisten u nauwelijks serieus nemen? Dat is omdat u zo schlemielig door de gangen loopt." Woorden die er bij mij als de bliksem insloegen. O. Zo. Dat in elk geval dus niet. Geen schemieligheid.

Trots zijn op je vak. Dat is wat anders dan parmantig of gewichtig doen. Zorgen voor goede inhoud. Geen psycholoogje spelen. Een eigen inhoud hebben, daar je grote best voor doet, nieuwsgierig en fier, met een fundament, identiteit.

Als het gaat om toekomst van de kerk, ook gebouwen, kunnen we daar veel invalshoeken voor kiezen. Mij viel onmiddellijk deze gebeurtenis in. Fier zijn op wat ons toevertrouwd is. Nog een andere gebeurtenis. We gingen op zoek naar een middelbare school voor een van onze kinderen. Ik sprak de conrector onderbouw aan: "Ik heb begrepen dat uw school een christelijke signatuur heeft?" Haar antwoord kwam onmiddellijk en was geruststellend bedoeld: "O, maar daar hoeft u zich geen zorgen over te maken hoor. Daar zult u niet veel van merken, we zijn een heel open school, iedereen is welkom."

Fier. Nieuwsgierig. Met een fundament, een identiteit. In gesprekken met jonge mensen, mijn vak, valt me op dat velen

Margriet van der Kooi is hart-en-zielzorger in het Daan Theeuwes Centrum in Woerden, eerder geestelijk verzorger in verscheidene ziekenhuizen. Zij is verbonden als predikant aan de PKN Woerden. Daarnaast publiceert zij boeken en artikelen, werkt mee aan de podcasts van Eerst Dit en is spreker over pastorale en ethische onderwerpen. Zie ook: www.margrietvanderkooi.nl.

kampen met wat ik ben gaan noemen 'een existentiële leegte'. Waarom leef ik? Waar kom ik vandaan? Waar ga ik naartoe? Wat heb ik hier te doen? De oude vragen van alle mensen en alle tijden en alle plaatsen. Ik houd van de kerk omdat ze geoefend is om juist met die vragen fundamenteel bezig te zijn, en daar Verhalen bij heeft.

Zijn daar gebouwen belangrijk bij? Zeker. Er moeten plekken zijn waar de toevertrouwde Verhalen bewaard en vindbaar zijn, om ontdekt en geleefd en doorgegeven te kunnen worden. Daarom zijn kerkgebouwen schatkamers van kostbare hoop, moed, van bronnen, wegen, ontmoeting. Van toekomst. Denk dus ook vooral mee over wat er in die gebouwen gebeurt, hoe je als kerk fier je identiteit kunt laten zien aan de samenleving.

Verenigingsnieuws

Bijeenkomst ledenraad

Op zaterdag 28 september kwam de ledenraad van de vereniging in De Schakel in Nijkerk bijeen. Daar is de jaarrekening over 2023 vastgesteld en het bestuur voor het gevoerde beleid decharge verleend. De jaarrekening over 2023 is op onze website terug te vinden, tezamen met het jaarverslag over 2023 (zie: www.kerkrentmeester.nl/jaarstukken-2023-vastgesteld/).

Tevens is er gesproken over de aanpassing van het boekjaar van de VKB. Per 1 januari 2026 zal de gebruikelijke indeling van het boekjaar gelden. Dat betekent dat 2025 voor wat betreft de contributie en abonnementen een boekjaar van 9 maanden (1 april - 31 december 2025) zal zijn.

Verder is er gesproken over de nieuwe indeling in regioteams en de betekenis die dit heeft voor de 'governance' van de vereniging. De ledenraad blijft als hoogste orgaan van de vereniging bestaan. De afdelingen zullen verdwijnen en voor de werving van de leden voor de ledenraad zullen de bijna 1400 leden van de VKB gevraagd worden zich beschikbaar te stellen.

Tenslotte is er ook gesproken over de nieuwe wijziging in de grondslagen en afdrachten aan kerkrentmeesterlijk quotum en de solidariteitskas.

In memoriam

Paul Hoogendoorn

Op 12 juli 2024 overleed in de leeftijd van 76 jaar Paul Hoogendoorn. Hij leed sinds eind 2023 aan acute leukemie. Paul was bestuurslid van de afdeling Overijssel/Flevoland. Paul werd bij de afscheidsdienst op 19 juli getypeerd, zoals hij ook binnen de VKB bekend stond, namelijk als een betrokken en actief persoon, die zijn talenten inzette voor kerk en samenleving. Niet alleen binnen de protestantse gemeente en de VKB, maar in tal van maatschappelijke organisaties zoals bij het CDA, de vakbond, vrijwilligers van het zorgcentrum en de PCOB. Ook wij gedenken Paul als een actieve en betrokken bestuurder van VKB Overijssel en Flevoland. Vanwege zijn achtergrond in het personeelsbeleid was Paul tevens actief in de Beleidscommissie Mensen van de VKB.

Boven de rouwkaart stond: "Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent en Ik zal u rust geven." Die rust mag Paul nu ervaren. Dat geeft troost, in de eerste plaats voor Wil, zijn partner en zijn zoon en schoondochter.

Even voorstellen: Nieuwe VKB-medewerker Jetze Kempenaar

"Mijn naam is Jetze Kempenaar, 56 jaar oud en woonachtig in Emmeloord en lid van de protestantse gemeente aldaar. Ik heb veel ervaring in zowel het bedrijfsleven als in de bancaire sector, mede door een periode als directievoorzitter van een regionale Rabobank en als CEO bij de Farmel group. Sinds een aantal jaar houd ik mij als zelfstandige vooral bezig met projectleidersfuncties en een rol als toezichhouder. Deze vaardigheden wilde ik ook al langer voor de kerk inzetten en ik ben blij dat ik mijn kennis en kunde voor het kerkbeheer en de VKB kan inzetten."

"Vanaf 1 oktober 2024 ga ik voor 16 uur per week bij VKB Kerkrentmeesters als adviseur kerkbeheer aan de slag. Ik vind het bijzonder om bij de VKB aan de slag te mogen gaan, helemaal toen ik ontdekte dat mijn oud-oom Jouke Bakker in de vorige eeuw nog voorzitter van de VVK geweest is. Ik zal naast de advisering aan onze leden, mede vanwege mijn woonplaats, helpen bij de ondersteuning van de regioteams in Groningen/Drenthe en Friesland. Tevens leid ik het onderzoek naar de ondersteuning beheer begraafplaatsen vanuit de VKB. Ik zie uit naar een vruchtbare samenwerking."

COLOFON

Kerkbeheer is het magazine van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN (VKB). U vindt hier veel informatie over relevante onderwerpen voor kerkrentmeesters en over kerkbeheer. Ook fungeert het blad als orgaan van de VKB, als vereniging van bijna alle kerkrentmeesters binnen de Protestantse Kerk.

Jaargang 24, nummer 5, september/oktober 2024 | ISSN: 1568-8712 | Verschijnt 6x per jaar | Oplage: 4.700 ex.

Administratie en redactie

VKB Bureau | Vrieseweg 82, 3311 NX Dordrecht | Postadres: Postbus 176, 3300 AD Dordrecht | E-mail: info@kerkrentmeester.nl | Telefoon: 078 - 639 36 66 | www.kerkrentmeester.nl

Abonnementen

Abonnementsprijs voor betaalde abonnementen is €46,95 per jaar (excl. 9 procent btw). Abonnementen lopen van 1 april t/m 31 maart. Opzegging kan tot uiterlijk 4 weken vóór de aflooptdatum.

Ontwerp

Buro Dirigo, Haarlem

Druk

Verloop drukkerij, Alblasserdam

VKB

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB). De VKB rust kerkrentmeesters toe, faciliteert onderling contact tussen kerkrentmeesters, ontzorgt christelijke kerkgemeenschappen bij beheertaken en fungeert als kennisinstituut.

Bestuur

Drs. F.H. Buddenberg, Zoetermeer (voorzitter), drs. H. van der Burg, Westerbroek (penningmeester), mr. P. van den Boogaart (secretaris en 2e penningmeester), ir. G.G. van Dijk, Rotterdam (vice-voorzitter), K. Sommer-de Vries, Amerongen (2e secretaris), drs. A.J. Lorier RC, Alphen aan den Rijn (lid), L. Kramer, Dronten (lid)

Ereleden

D.G. Bijl, mr. P.A. de Lange en drs. C. de Raadt

Redactie

J.E. Schelling, hoofdredacteur, W.J. Hukom, eindredacteur en N.J.M. de Jong.

Communicatieraad

Mr. P. van den Boogaart (voorzitter), Y. Teitsma, H. van Vliet, J. Wondergem en N. Plomp.

© oktober 2024

Omslagfoto
Adobe Stock

VAN KOOTEN
ADVOCATEN

Thuis in de kerk
Thuis in het recht

PARTNER VKB

Telefoon (030) 287 70 00
info@vankootenadvocaten.nl
www.vankootenadvocaten.nl

VAN REE ACCOUNTANTS

Mensgericht & Professioneel

Wij zijn een accountants- en adviesorganisatie waar mensen graag aan verbonden zijn. Vraag onze kostenloze brochure Maatschappelijke organisaties en de fiscus aan; fiscaal advies voor uw organisatie.

9 vestigingen in Nederland

0343 41 59 40

vanreeaccountants.nl

Blijk van waardering

Ondscheidingen

Als blijk van waardering voor hun jarenlange inzet kregen de volgende personen in de afgelopen periode een VKB of PKN onderscheiding uitgereikt.

VKB Onderscheidingen

Johanna Versteegen-Lauwaars Gendt -
Doornenburg, 50 jaar coördinator verjaardagsfonds

Hendrik Meijer
Zeewolde
40 jaar koster

Willem Marinus Cornelis de Vos Ooltgensplaat
50 jaar administrateur

Anna Catharina Johanna de Vos 'Het Vierhuis'
30 jaar koster

Eeltje van der Weij
Schermer
ruim 50 jaar organist

Jacoba Bartholomina van der Velde-Timmerman
Bruinisse, ruim 45 jaar bezorgster van de kerkbode

Aart den Ouden
Strijen
50 jaar organist

Wietse Peter Meinardi
Assen
25 jaar organist

Goud met briljant

Goud

Zilver

Brons

Erepenning

VELLEMA
TORENUURWERKEN

Passie voor mens en techniek!

Vellema Torenuurwerken
Dé specialist op het gebied van onderhoud, reparatie, restauratie of vervanging van:

- ✓ Luidklokken, slaghamers, klepels en luidmotoren
- ✓ Wijzers, wijzerplaten en aandrijvingen
- ✓ (Led) verlichting op wijzers en wijzerplaten
- ✓ Monumentale uurwerken
- ✓ Automatisch gewichten-opwindsysteem
- ✓ Slingervangstelsel t.b.v. tijdcorrectie van monumentale uurwerken
- ✓ Moederklokken met DCF-ontvanger

Ook voor het verzorgen van periodieke smeer- en inspectiebeurten aan de klokken- en uurwerkinstallaties kunt u bij ons terecht

Vellema Torenuurwerken B.V.

Grienedyk 48, 9074 AC Hallum
0518-432299
www.torenuurwerken.nl
info@vellema.nl

LAKERVELD
Ingenieurs & Architecten

Nieuwe huisstijl en website voor Lakerveld Ingenieurs & Architecten.

Wij slaan de bladzijde om naar een volgend hoofdstuk! Een nieuwe huisstijl en website maken ons bureau herkenbaar en klaar voor de toekomst. Bekijk welke projecten wij de afgelopen jaren hebben uitgevoerd op onze vernieuwde website.

LAKERVELD-NOORDELOOS.NL

Alberdinus Paans

Giessen, 25 jaar verzorgen
wekelijkse nieuwsbrief

Hendrika Gijsbertje

Paans-Kant Giessen
25 jaar verzorgen
wekelijkse nieuwsbrief

Jaantje Cornelia Maria de Hamer-Verbrugge

Heinkenszand
25 jaar kosteres

Geertrude Cornelia van Drenth

Heukelum
25 jaar organist

Marten van den Brink

Meerkerk
46 jaar organist

Marius Johan van der Beek

Oudenbosch
circa 22 jaar diverse functies

Geertje Johanna Cornelia van der Beek-Klaasse

Oudenbosch, circa 24 jaar
diverse functies

Pieter Jacob de Wilde

Schermer, 20 jaar kerkrent-
meester/penningmeester

- Goud met briljant
- Goud
- Zilver
- Brons
- Erepenning

Niet op de foto, ook onderscheiden:

- Berend Johannes Veldkamp, Heeze, Goud met briljant: 14 jaar jeugdwerker, 27 jaar ouderling, 30 jaar vrijwilliger begraafplaats, 12 jaar ledenadministrateur
- Rudolf Frederik Huson, Kudelstaart, Goud: ruim 40 jaar vrijwilliger beeld, geluid en online
- Cornelis Vermeulen, Kudelstaart, Goud: ruim 40 jaar vrijwilliger beeld, geluid en online
- Anthonie Langerak, Lexmond, Goud: 40 jaar organist

Bas Verboom

Haastrecht, bijna 25 jaar
cantor-organist

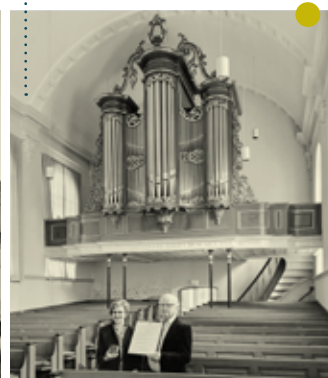
Bart van der Sloot

Mantgum en Skillaerd
60 jaar organist

Gerard Hille Hendrik de Jongh

Waardenburg en
Neerijnen, 60 jaar organist

PKN Onderscheidingen

Niet op de foto, ook onderscheiden:

- Hendrik Martinus de Bruin, Naaldwijk, Zilver: meer dan 25 jaar diverse functies

Robert Jacob Blaauw

Heiloo
50 jaar predikant

Gré Berkelaar-Klok

Nijmegen
47 jaar diverse functies

Cissy Mohr

Tilburg en Goirle, meer dan
20 jaar diverse functies

Adrianus Rutger Burger

Utrecht, ruim 20 jaar
diverse functies

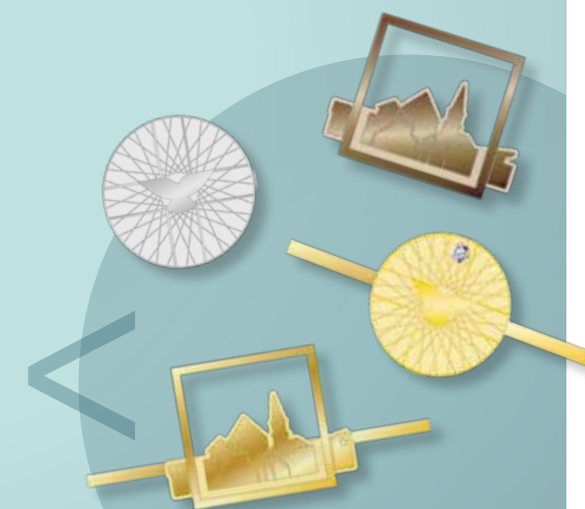
Verdient iemand in jouw gemeente een onderscheiding?

Van zowel de VKB-als de PKN-draaginsignes zijn diverse uitvoeringen beschikbaar.

Daarnaast is in beide varianten ook een erepenning in standaard verkrijgbaar.

Je vraagt ze aan via:
[www.kerkrentmeester.nl/
onderscheidingen-insignes](http://www.kerkrentmeester.nl/onderscheidingen-insignes)

Uw administratie sneller en eenvoudiger?

Dat is onze uitdaging!

Onze software is altijd actueel en up-to-date. Hiermee kunt u uw gehele financiële administratie (laten) verzorgen, zo eenvoudig mogelijk. We investeren veel in het (semi-)automatisch inboeken van facturen en bankafschriften. Ook iets voor u? KKA werkt voor kerken en doet dit zonder winstoogmerk. Inmiddels hebben we ruim 500 tevreden opdrachtgevers. Waar kunnen wij u mee helpen?

Ons professionele administratiekantoor ontzorgt uw kerkelijke gemeente

KKA
Administraties & Advies
SilasGroep.nl/kka
T 033 – 467 10 12

KKA is onderdeel van de Silas Groep

Uw kerkelijk onroerend goed professioneel beheerd?

Dat is onze uitdaging!

Wij ontzorgen uw kerkelijke gemeente en beheren uw grond of gebouwen. We zorgen voor goede juridische overeenkomsten, monitoren lopende contracten, passen deze aan waar nodig en verzorgen correcte berekeningen van de jaarlijkse toegestane verhogingen. Wij werken voor kerken en doen dit zonder winstoogmerk. KKG heeft 515 tevreden opdrachtgevers waarvoor wij 13.619 ha grond beheren.

Uw rentmeester en makelaar in kerkelijk onroerend goed

KKG
Rentmeesters & Makelaars
SilasGroep.nl/kkg
T 033 – 467 10 10

KKG is onderdeel van de Silas Groep

Een goede toekomst voor uw kerkgebouw?

Dat is onze uitdaging!

Het bezit van kerkelijk onroerend goed kan ingewikkelde en emotionele vragen opleveren. Sluiten de kerkgebouwen nog aan bij de wijze waarop u kerk wilt zijn? Soms zijn verkoop, een alternatieve bestemming of ontwikkeling van vastgoed een oplossing. Onze ervaren rentmeesters adviseren, bemiddelen bij aan- en verkoop en taxeren kerkgebouwen en ander kerkelijk vastgoed. Wat kunnen zij voor u betekenen?

Uw rentmeester en makelaar in kerkelijk onroerend goed

KKG Adviseurs
Rentmeesters & Makelaars
SilasGroep.nl/kkg-adviseurs
T 033 – 467 10 10

KKG Adviseurs is onderdeel van de Silas Groep

Uw HR en salarisadministratie eenvoudig en op orde?

Dat is onze uitdaging!

Onze software is altijd actueel en up-to-date. Binnen uw eigen portaal kunt u uw gehele salarisadministratie en alle HR-zaken (laten) verzorgen. Uw medewerkers kunnen zelf hun verlof en declaraties inbrengen. Dat scheelt u veel boekwerk! Wij werken voor kerken en doen dit zonder winstoogmerk. Ons salarisbureau heeft ruim 700 tevreden opdrachtgevers. Bent u de volgende?

Ons professionele salarisbureau ontzorgt uw kerkelijke gemeente

KKA
Administraties & Advies
SilasGroep.nl/kka
T 0342 – 41 57 80

KKA is onderdeel van de Silas Groep

Volgende keer in Kerkbeheer ...

... gaan we de ruimte in. We verkennen de ruimte die kerkgebouwen en kerkelijk vastgoed in de gebouwde omgeving innemen. Van veranderen de wet- en regelgeving tot kerktorens, van de architectonische aspecten van het kerkgebouw tot aan de veranderende huurwet en de toekomst van de kerkenvisies. Daarbij bespreken we ook het aspect van de heiligheid van de ruimte, een kerk is immers niet zomaar een gebouw.

“Doe uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop u staat, is heilige grond.”

Exodus 3:5b

De volgende webinars staan in oktober en november gepland:

15 OKTOBER (19.30 UUR)

- Webinar Richtlijnen en mogelijkheden van beleggen

16 OKTOBER (20.00 UUR)

- Webinar Financiering verduurzaming kerkgebouw

12 NOVEMBER (19.30 UUR)

- Webinar Verduurzamen en verbeteren binnenklimaat in kerkgebouwen

18 NOVEMBER (19.30 UUR)

- Webinar Werken met vrijwilligers

21 NOVEMBER (16.00 UUR)

- Webinar Verduurzamen en verbeteren binnenklimaat in kerkgebouwen

Voor het actuele aanbod webinars kijk je op www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/ of in de agenda op onze website.

UITGELICHT

TRAINING KERKRENTMEESTER

In 3 online bijeenkomsten leer je wat je roeping, taak en verantwoordelijkheid is als kerkrentmeester. De training is ontwikkeld door de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in samenwerking met VKB Kerkrentmeesters.

Aanmelden is nog mogelijk voor de training in november (7, 21 en 28 november) en in januari (13, 20 en 27 januari).

Kijk voor meer informatie en aanmelden op de website van de Protestantse Kerk: www.protestantsekerk.nl/training/kerkrentmeesters/.

Benefits that truly benefit

VKB Verzekeringen

De VKB biedt in samenwerking met Mercer Marsh Benefits een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schades melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en geldswaardenverzekering

Uw contactpersonen

Dimfie van Sundert
06 155 89 596
info.vkb@mmc.com

Chung Man Luong
06 255 13 575
info.vkb@mmc.com

